

Naročnina

za državo SHS:
na mesec Din 20
za pol leta 120
za celo leto 240

za inozemstvo:
mesečno Din 30

Sobotna izdaja:
celoletno
v Jugoslaviji Din 40
v inozemstvu 60

SLOVENEK

Cene inseratov:
Enostolpna petlinna vrsta
mal oglas po Din 1:50 in
Din 2:—, večji oglas nad
45 mm višine po Din 2:50,
veliki po Din 3:— in 4:—,
oglas v uredniškem delu
vrstica po Din 6:—.

Pri večjem naročilu popust.
Izhaja vsak dan izveniš
ponedeljka in dneva po
prazniku ob 4. uri zjutraj.
Poština plačana v polovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici 6/III. Rokopisi
se ne vračajo; neuradna pisma se ne spre-
jemajo. Uredništva telefon 50, upravnitva 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ulici 6. Čekovni račun:
Ljubljana 10.650 in 10.349 (za inserate) Sara-
jevo 7.565, Zagreb 39.011, Praga in Dunaj 24.797.

Dva proglasa.

Proglasa, ki sta ju izdala kot odgo-
vor na protustavno naznanje P. P. vo-
livne vlade širši blok in Jugoslovanski
klub, sta zgodovinskega pomena.

To sta proglasa strank, ki predstav-
ljajo v parlamentu veliko večino ljud-
stva in ki ožigosajo pred Jugoslavijo in
vsem ostalim svetom način, kako so bile
proti ustavi primorane umakniti se vla-
di manjšine, zato da bi se zopet nemo-
teno uganjala korupcija, gazil zakon in
popolnoma potlačila volja jugoslovanskih
narodov za sporazum, pošteno upra-
vo in nepristransko izvajanje postave.

Na eni strani stojijo predstavniki
ljudstva, demokratičnega parlamenta-
riza in svobode — na drugi družba
ljudi, ki imajo na vesti nebroj zločinov
proti državi, njenemu premoženju in
temeljnim pravicam državljanov, in ki
so se zopet dokopali do oblasti po zvi-
jači, groznjah in kršenju ustave. Prvi
imajo za seboj zakon, pravico in zaupa-
nje ljudstva, drugi surovo silo, s katero
hočejo uničiti vse, kar jim je na poti.

Stranke večine so pred dobrimi tre-
mi meseci dobile vlado, da pripravijo
pot sporazumu, da izkoreninijo korup-
cijo, popravijo vse storjene krivice in
rešijo najnujnejše zakone v prid invali-
dom, upokojevcem, uradnikom in kmet-
skemu ter delavskemu stanu. Toda tem-
ne sile so pri tem proti njihovi volji
ovirale in nis dopustile, da bi začeto in
dobro pripravljeno delo dokončale. Ravo
pred mesecem dni je odstopil vojni
minister, na katerega mesto pa ni bil
imenovan nov minister. To je bila pač
dogovorjena igra, ker na drug način ni
bilo mogoče načeti vprašanje vladne
ostavke. Dočim so že zdaj, ko je P. P.
volivna vlada komaj naznačena, priprav-
ljeni dekreti, s katerimi se odstavljajo
sedanji veliki župani in naznačijo novi,
ki naj pomagajo izvesti krvave volitve,
so ukazi, s katerimi je prejšnja vlada ve-
čine hotela že v prvih dneh popraviti
krivice, prizadjene od prvega P. P. re-
žima, obležali brez njene krivde in proti
njeni volji nerešeni. In ko so imeli priti
krivci korupcije pred sodišče in se je
imel uresničiti vstop zastopnikov hrva-
skega naroda v vlado, je večina morala
proti duhu in besedilu ustave napraviti
prostor taistim krivcem. Pred vso jav-
nostjo je v proglasu širšega bloka pri-
bito to dejstvo, ki krši ustavo tudi po
tem, ker se zakoniti in parlamentarni
večinski vladi v direktnem nasprotju z
izrecnim določilom ustave, da se redno
parlamentarno zasedanje ne sme zaklju-
čiti, preden ni izglasovan proračun, ni
dala možnost proračun parlamentu pred-
ložiti in ga rešiti.

Vlada nepoštena manjšine je dobila
na to odgovor, kakršnega gotovo ni pri-
čakovala. Proglas širšega bloka, pred-
vsem pa oni Jugoslovanskega kluba, kli-
če narode Jugoslavije na obrambo prav-
vic demokratičnega parlamentarizma
proti vsaki samovolji in vmešavanju
neodgovornih činiteljev v svobodno od-
ločevanje narodov, ter zahteva, da se
mora ustava temeljito izpremeniti pred-
vsem v tem smislu, da bo ljudska volja
v državi suverena. Korupcionisti so s
svojem atentatom 6. t. m. dosegli, da bo
ljudstvo pri volitvah šlo v borbo za
jasno parolo, ali naj vlada v naši državi
absolutizem ali pa naj bo Jugoslavija
prava in resnična ljudovlada. Za sloven-
ski narod pa pomenjajo te volitve ob-
nem odločitveno borbo za samostojno
Slovenijo in popolno ravnopravnost s
Srbi in Hrvatji. Naj preljeje nasilniki
morje krvi, če hočejo, odločitev našega
ljudstva je že danes jasna! Naše ljud-
stvo si bo izvolilo samostojnost, svobod-
no enakopravnost in poštenost!

SLS bo šla v to zgodovinsko volivno
borbo kot predstavnica celokupnega slo-
venskega naroda, za njegovo samostoj-
nost, svobodo in ravnopravnost, kakor
je to bila težnja in zahteva našega naroda,
odkar se je politično zavedel in začel
kot narod živeti. Zato bo ves slovenski
narod s SLS kot ena sama duša in vse
druge razlike morajo izginiti, ker gre
zdaj za našo narodno bit, za naše sloven-
stvo, za naše temeljne narodne držav-

Volitve — dne 15. februarja.

VLADA JE HOTELA PRIDOBITI NA ČASU ZA AGITACIJO. — NELEPA VLOGA
LJUBE JOVANOVIČA. — USPEH OBEH PROGLASOV. — POSLEDNJA SEJA NA-
RODNE SKUPŠČINE 15. NOVEMBRA.

Belgrad, 7. nov. (Izv.) Po ustavi bi se
morale vršiti volitve najpozneje tri mesece
po razpustu narodne skupščine. Razpust
narodne skupščine pa bi moral slediti tudi
logično takoj z imenovanjem volivne vla-
de. Zato se je snoči trdilo, da je bil ukaz
o razpustu snoči podpisan. Gotovo je, da je
bil odnešen v dvor. Zdi se pa, da ga je
vlada zadržala, da bi pridobila na času,
da bi mogla z nasiljem in nedovoljenimi
sredstvi »omehčati« prebivalstvo v svo-
jo korist. Ukaz je bil umaknjen v posled-
njem trenutku in danes so se med nekate-
rimi člani vlade in predsednikom narodne
skupščine Jovanovičem vršila ves dan po-
svetovanja, kako naj bi se pač v tem oziru
pogazil parlamentarizem in volitve za-
vleklo.

Ta nastop predsednika narodne sku-
ščine Jovanoviča je vreden vse obsodbe.
Izvoljen po znani želji od večine parla-
menta zastopa na svojem mestu strankar-
ske interese in na očit način gazi dostoj-
anstvo svojega položaja. Vsi znaki kažejo
tudi na to, da je bil on glavni »maher«
v sedanji krizi in da se je ves razplet krize
vršil po njegovem povelju in nasvetu. V
njegovem kabinetu se je sestavila ministr-
ska lista. Na tej listi je večina njegovih
pristašev. Vendar je to samo nov dokaz za

gornjo trditve. Kajti imenovanje njegovih
pristašev ima namen zakriti pravo lice se-
danje vlade.

On kot predsednik narodne skupščine
še ni izdejstvil avdienco za oba skupščin-
ska podpredsednika. Mislijo, da tega ni
storil radi tega, ker je eden Slovenec,
drugi Hrvat, kar je ponoven dokaz, ko-
liko je dati na njegovo idejo sporazuma.
Na njegovo politiko se mora gledati z ne-
zaupanjem, ker se skriva pod sladko krin-
ko. V resnici je pa izraz najčistejšega bi-
zantinizma, pomešanega s surovo balkan-
sko specialiteto. Njegov najnovejši napad
na parlamentarizem je bil preprečen vsled
odločnega proglasa širšega bloka, ki so ga
objavili popoldanski listi. Proglas je povsod
imel velik uspeh. Javnost ga odobrava.
Zdi se, da je imel na odgovornem mestu
uspeh. Kajti vlada je morala sklepati o
dnevu volitev. Radikali so hoteli, da se
vršijo volitve 12. februarja, to je na pravo-
slavni praznik Treh kraljev, ki je obenem
velik praznik radikalne stranke. Ker je v
velikem delu države ta dan delavnik, je
bil ta predlog odklonjen in je bilo končno
sklenjeno, da se skupščina skliče 15. t. m.
na poslednjo sejo, na kateri bo prečitan
ukaz o razpustu parlamenta. Volitve se pa
bodo vršile v nedeljo 15. februarja.

Ogorčenje na vseh koncih države.

ŠTIRJE MESECI KRATKEGA ŽIVLJENJA NOVE VLADE. — NEVARNOST IZ-
BRUHOV LJUDSKE NEVOLJE. — SRBIJA ODOBRAVA MOŽAT NASTOP DAVI-
DOVIČEVEGA KLUBA. — PROŠNJA INVALIDOV NA INOZEMSTVO. — SRA-
MOTNE PONUDBE REŽIMSKIH AGENTOV MUSLIMANSKEMU GLAVNEMU
ODBORU.

Belgrad, 7. nov. (Izv.) Pašićeva in Pri-
bičevićeva vlada je danes prevzela svoje
agende in se takoj vrgla z vsemi silami na
delo, da čimbolj izkoristi kratkotrajno ži-
vljenje. Jasno je namreč, da bo ta vlada
držala upravo države v svojih rokah samo
največ štiri mesece. Po volitvah pa bo
morala odstopiti mesto poštenim ljudem in
pravim zastopnikom ljudstva. Že danes ni
nobene dvoma, da se bo pri sedanjih vo-
litvah bolj kakor kdaj prej manifestirala
prava ljudska volja. Ti prvi glasovi o spro-
jemu nove vlade napovedujejo slabe čase
vsem, ki mislijo, da bo ljudstvo dovolilo
tako gaženje parlamentarizma in svoje za-
konite volje in dopustilo še v bodoče pla-
čkanje. Iz vseh krajev prihajajo poročila,
da je prebivalstvo vespovsod z največjo
nevoljo in očitnim ogorčenjem sprejelo ve-
sti, da se je brez parlamenta in proti nje-
govim volji izvršila najslabša rešitev. Me-
stoma je prišlo že tako daleč, da se je bilo
bati izbruhov in da se je le razsodnim lju-
dem posrečilo umiriti razjarjene množice,
ki so v obrambo svojih pravic hotele iti
predaleč. To gibanje je razumljivo, vendar
mora vsak rodoljub delati na tem, da se
ljudstvo pomiri, da počaka trenutka, ko bo
lahko manifestiral svojo neomejeno voljo.
Vsak nepremišljen korak bi bil samo voda
na mlin vlade narodne mržnje in nasilja,
katera bi izrabila za prikrivanje svojih na-
silstev, ki bodo kmalu na dnevnem redu.

Zanimivo je, da prihajajo proti gažen-
ju ustavnosti in parlamentarizma najogor-
čenejši protesti tudi iz Srbije, kjer prebi-
valstvo sploh odobrava možati nastop šir-
šega bloka, posebno Davidovičevega kluba,
ki je soglasno odbil vstop v vlado na-
rodne mržnje in ostaja čvrsto v bloku spo-
razuma in poštenja. Zanimivo je to radi
tega, ker je kader pristašev Davidoviče-
vega kluba rekrutiran v Srbiji in se bo tudi
tokrat v Srbiji bil odločilen boj. Kajti jasno
je, da Pribičević in Žerjav v prečanskih
krajih ne moreta računati niti na en glas
poštenih Hrvatov in Slovencev. Bolj ver-
jetno je, da bosta na pristaših celo še iz-
gubila, ker je njuno dosedanje delovanje

ljanske pravice, da ne izginemo kot pod-
jarmljeni in manjvredni element in ne
postanemo sužnji pod bičem našemu na-
rodu sovražne klike nasilnikov!

odprlo oči tudi tistim maloštevilnim prista-
šem, ki se še nadejajo, da delata za dobro
stvar. Tako stanje v državi seveda ne more
biti prijetno današnjim vladodržcem niti
njihovim zaščitnikom: Zato je razumljiva
želja te vlade, da bi čimbolj zavlekla vo-
litve. Tekom današnjega dne so posamez-
ni storili obupne korake, da bi pridobili
za vstop v vlado Nemce in džemijetovce
in toliko poslancev iz drugih klubov, da bi
se skrpučala večina enega glasu in da bi
ji še ne bilo treba iti na volitve, ampak
da bi iztihnopila še kak zakon, ki bi ga
ta vlada itak nikdar ne izvršila. Imeli so
prilike dovolj let, da pokažejo svojo lju-
bezen do ljudstva, vendar niso storili dru-
gega, kot da so napolnili nivoje bisage.

Predvsem ima vlada skrb radi inva-
lidskega zakona. Za njega obstoja jasna in
določna obljuba. Čeprav prihaja ta obljuba
in možka beseda z mesta, kateremu mora
vsakdo verjeti, so te izjave pogazene. V
neizmerni bedi so se invalidi, katerih širši
glavni odbor je bil stalno v Belgradu in
je skupno z Davidovičevimi vlado izdelal
nov in dober invalidski zakon, obrnili na
bratska društva v vseh zavezniških drža-
vah in na Društvo narodov s prošnjo, da
mu pomaga vsaj ono. Njim so ponujali re-
žimski agenti veliko svoto denarja, da bi
jim pomagali. Take sramotne ponudbe so
bile povsod odbite in sramotni režim na-
rodne mržnje bo moral stopiti pred sodbo,
ki bo in mora temeljitejšo in odločnejšo
nastopiti, kakor kdaj dosedaj.

SEJA ŠIRSEGA BLOKA ZA SKUPEN IN
ENOTEN VOLIVNI NASTOP.

Belgrad, 7. nov. (Izv.) Širši blok je
imel sejo, na kateri je razpravljal o teh-
nični izpeljavi skupnega in enotnega na-
stopa pri volitvah.

NEZADOVOLJNOST V RADIKALNEM
KLUBU.

Belgrad, 7. nov. (Izv.) V radikalnem
klubu je nastalo vsled sestave nove vlade
veliko nezadovoljstvo, ker je bila vlada se-
stavljena brez konzultacije radikalnega po-
slanskega kluba. Na današnji seji je bilo
sklenjeno, da se pošlje posebna deputacija
k Pašiću, da se zahteva rekonstrukcija.
Posebno ostre besede so padale na račun
Pribičevića in Žerjava.

ZA TRI MESECE PODALJŠANA MENICA.

Belgrad, 7. nov. (Izv.) »Novosti« pi-
šejo o položaju sledeče: Vendar je kljub
vsemu padla usodepolna definitivna odlo-
čitev, ki ni samo gesta nevrasteničnega
razpoloženja, nego moment malenkostne
in neodločene politike, ki že pol leta drži
državo v težki krizi in preprečuje vsak ži-
vahnejši napredek in rešitev tolikih važnih
vprašanj. To je politika krpanja in mreva-
renja, ki v važnih zgodovinskih trenutkih
vodi račune o osebnih momentih in se pod
firmo konfuznih kombinacij izogiba odgo-
vornosti pred zgodovino in ljudstvom. Kajti
s tako rešitvijo krize se je samo odločitev
premaknila za tri mesece, z drugimi besedami,
podaljšana je menica za tri mesece.
Takrat se bo morala izplačati ta menica.
Obstoja samo ena nevarnost, da bo največ
plačal žirant.

Prvo delo P.-P. vlade.

Belgrad, 7. nov. (Izv.) Prvo delo nove
vlade je premeščevanje, odpušcanje in
upokojevanje uradnikov na debelo. Sestav-
ljeni so ukazi o imenovanju novih velikih
županov. Za Slovenijo sta ukaza o imeno-
vanju Baltiča za velikega župana v Ljub-
ljani in dr. Pirkmajerja v Mariboru že pod-
pisana. Pripravljena so imenovanja Gangla,
ki je v preiskavi in Luke Jelenca. Tudi
Dolfe Ribnikar dobi večjo šaržo Preganja-
nje uradnikov v sedanjem neprimernem ča-
su je treba ostro obsoditi. Sistem, ki ga
uvaja režim, je pogubonosan za pravo in
pravično funkcioniranje državne uprave.
Ta vlada je samo volivna vlada in je njeno
postopanje proti uradništvu tembolj nekva-
lificirano in zato jasno dokazuje njene na-
silne namene za pripravo volitev.

DVE VLADNI SEJI.

Belgrad, 7. nov. (Izv.) Vlada je ime-
la danes dve seji, na katerih je razprav-
ljala o premeščanju uradnikov in o
ostalih zadevah.

ZAPRISEGA VOJNEGA MINISTRA.

Belgrad, 7. nov. (Izv.) Danes je novi
vojni minister general Dušan Trifunović
položil prisego.

DRŽAVNI PODTAJNIKI.

Belgrad, 7. nov. (Izv.) Podpisan je
ukaz, s katerim se imenuje za podtajnika
v notranjem ministrstvu Večeslav Wilder,
za državnega podtajnika v ministrstvu za
agrarno reformo pa Vladimir Andrić, ra-
dikalni poslanec iz Bosne.

Radićev odhod v inozemstvo.

Zagreb, 7. nov. (Izv.) Vest, da je Stje-
pan Radić odpotoval v inozemstvo, je va-
šemu dopisniku potrdilo več poslancev
HRSS. Kam je odšel, je za sedaj še tajno.
Jutri ali pojutrišnjem bo pa predsedstvo
HRSS objavilo, kam je Radić odpotoval.

Zagreb, 7. nov. (Izv.) Jutri zjutraj se
vrneta iz Belgrada v Zagreb podpredsed-
nika HRSS dr. Maček in Predavec. Takoj
po njunem prihodu se bodo začele priprave
za volitve.

OSTAVKA DR. J. ŠIMRAKA.

Zagreb, 7. nov. (Izv.) Danes je dr. J.
Šimrak podal ostavko na docenturo na tu-
tanjšem vseučilišču.

Italija.

NAPET NOTRANJEPOLITIČNI PO-
LOŽAJ V ITALIJI.

Rim, 7. nov. (Izv.) Za včeraj skli-
ceni sestanek vodilnega odbora parla-
mentarne večine so morali odgovoriti na
jutri, ker mnogo članov ni bilo navzočih.
Sedaj je gotovo, da bo odbor na plenar-
nem sestanku večine dne 11. t. m. v ce-
loti podal svojo demisijo.

Zaradi odsotnosti posl. Delcroixa,
ki je lahko obolel, in mnogih drugih od-
bornikov obeh organizacij se prav tako
še ni mogel vršiti skupni sestanek kom-
batentov in invalidov. Pač pa so se na-
daljevali pogovori med posameznimi
vodilnimi možmi. Na to sta organiza-
ciji poslali vsaka svojo kratko izjavo.
Kombatentska izjava pravi, da predsed-
stvo zaradi nasilij na dan zmage že po-
danim protestom pridružuje še svoje ve-

liko obžalovanje; nujno je sklican narodni odbor udruženja, da sklepa o položaju in obrambi nesmrtnih načel civilizacije in ljubezni.

Izjava invalidskega udruženja je ostrejša in pravi, da predsedstvo ponovno živo protestira proti nasiljem na dan zmage. Predsedstvo je nujno sklicalo vodilni odbor, da pretrse dosedaj zbrana poročila o dogodkih v Rimu in mnogih drugih mestih. Skupine udruženja naj bodo zagotovljene, da bo znal odbor varovati dostojanstvo udruženja in moralno dedščino bojevnikov.

Posl. Ponzio di San Sebastiano je izstopil iz fašistovske stranke. Znani ekstremist posl. Farinacci v svojem glasilu »Cremona Nuova« silovito napada Ponzia in Violo ter zahteva, da se izključita iz fašistovske stranke. Farinacci zahteva dalje, da se razbije kombatentska organizacija, ki za vladne milijone prireja protifašistovske manifestacije.

Ostali fašistovski listi so zmernejši in pozivljajo obe patriotski udruženji na mirno poravnava spora. »Popolo d'Italia« napada predvsem poslanca Violo radi njegovih večerajšnjih izjav naproti časnikiarjem. Še ostreje napada navedeno fašistovsko glasilu grofa Sforzo zaradi izjav, ki jih podaja v inozemski javnosti proti fašistovskemu režimu in sedanjemu stanju razmer v Italiji. List pravi, da se je Sforza s tem sam za vedno obsodil.

NESOGLASJA V VLADI.

Rim, 7. novembra. Liberalno glasilu »Giornale d'Italia« naglašja, da za sedanje razmere niso v enaki meri odgovorni vsi člani vlade. Notranji minister, obo liberalna ministra ter ministra za vojsko in mornarico imajo pošteno voljo, da bi se razmere v deželi uredile in normalizirale. Toda ministrski predsednik in fašistovska stranka se izogibata vplivu zmernih elementov. V vladi se uveljavljata dve duši, dve tendenci, vsled česar je politični položaj skrajno negotov. List zaključuje:

»Agresivnost fašizma, njegovo nagibanje k nezakonitosti, njegov sistem, da gre preko vseh pravil svobode in civilizacije, neorganičnost vladne akcije, čimdalje globlji spor med raznimi strankami in kategorijami Italijanov, nemogućnost parlamentarnega dela so znamenja, ki kažejo, kako težaven in težak je položaj. Zato je logično, da se vsi, ki se zavedajo odgovornosti in ki dejansko hočejo pomirjenje dežele, ki hočejo, da se vrne v resnici normalni režim, s tem pečajo; skrb, da ne bi se ojačila opozicija, jih ne more zavesti do tega, da bi molče požrli grizljaje, ki so več nego grenki, ki so zastrupljeni. Ne moremo drugače nego da smo glasniki čustvovanja najširših plasti javnega mnjenja, da se že enkrat krene na pravo pot.«

PROTESTNI STRAJK V MILANU.

Milan, 7. novembra. (Izv.) Federacija italijanskih kovinarjev — »Fiom« je prošlo

noč v sporazumu s vsemi nefašistovskimi delavskimi organizacijami izdala na delavstvo poziv, da danes po vseh kovinskih in mehaničnih delavnicah v občinih Milan, Sesto San Giovanni in Monza ob 16. uri zapusti delo in se vrne v delavnice zopet prihodnje jutro. S tem kratkim štrajkom hoče delavstvo protestirati proti pogodbi, ki jo je sklenil fašistovski sindikat s konsorcijem lombardskih industrialcev in ki je »Fiom« noče priznati.

SKLEPI NARODNEGA SVETA LJUDSKE STRANKE.

Rim, 7. novembra. (Izv.) Sinoči so se zaključila posvetovanja narodnega sveta popolarske stranke. Na dnevnem redu sta bili samo dve točki: politični položaj in organizacija tiska in stranke. O prvi točki je poročal posl. De Gasperi, nakar se je razvila vsestranska razprava. Narodni svet je soglasno odobril dosedanje akcije in dal strankinim izvršnim organom določen

mandat, da nadaljujejo pravec odločne opozicije proti vladi; pušča jim pa svobodo, da uravnajo svoje delo v posameznih slučajih, kakor zahteva položaj. O svojih sklepih izda narodni svet uradno poročilo. Za danes je napovedan sestanek parlamentarne skupine ljudske stranke.

MARŠALA ITALIJE.

Rim, 7. nov. (Izv.) Generala Cadorna in Diaz se bosta imenovala »maršala Italije« in ne »armadna maršala«, kakor so pomotoma objavili prvotno.

POLITIČNI DVOBOJ.

Rim, 7. novembra. (Izv.) Zaradi »Poziva na Italijane«, ki ga je povodom dogovora na dan zmage izdal general Peppino Garibaldi, ga je milični general Varini pozval na dvoboj. Garibaldi je poziv sprejel in imenoval za svoj priči generala Bencivengo in posl. Ponzia di San Sebastiano.

Demisija celokupne avstrijske vlade.

POVOD OSTAVKE NEIZPOLNJEVE ZAHTEVE ŽELEZNIČARJEV.

Dunaj, 7. nov. (Izv.) Predsed. upravne komisije zveznih železničarjev dr. Günther je naznanil, da namerava odstopiti, ker ni mogoče ugoditi zahtevi železničarjev za povišanje plač. Ob 3 popoldne se je vršila vladna seja, na kateri so sklenili, kako daleč se sme iti pri pogajanjih z zastopniki železničarjev. Železničarji nameravajo v soboto začeti generalni štrajk.

Dunaj, 7. nov. (Izv.) Pogajanja med

predsednikom upravne komisije zveznih železnic dr. Güntherjem in zastopniki železničarskih organizacij so trajala do pol 11 ponoči in so se končevalno razbila. Dr. Günther je izročil vladi prošnjo za odstop, ki je takoj nato imela sejo, po kateri je zvezni kancelar dr. Seipel zveznemu predsedniku Hainischu podal demisijo celokupne vlade. Začasno vodi vlada svoje posle naprej.

Nova angleška vlada.

London, 7. novembra. (Izv.) Baldwin je sestavil novo vlado. Ministrski predsednik je Baldwin, ministrstvo vnanjih zadev je prevzel Auster Chamberlain, finance Churchill, lord Curzon predsedstvo tajnega sveta, vojno Worthington Evans, admiralteto Bridgeman, notranje zadeve pa Johnson Higgs.

PROTI MAC DONALDU.

London, 7. novembra. (Izv.) »Daily Mail« poroča, da je Mac Donaldova vlada dala na prodaj nad 20.000 kvadratnih kilometrov zemlje v Kamerunu, ne da bi se ozirala na narodnost ali državno pripadnost kupca.

LLOYD GEORGE — VODJA ANGLESKIH LIBERALCEV.

London, 7. novembra. (Izv.) Na seji glavnega odbora liberalne stranke je bil izvoljen za predsednika stranke Lloyd George namesto odstopivšega Asquitha. Asquith odpotuje s svojim sinom v Egipt.

PREKOMORSKA LETALA ZA ANGLIJO.

London, 7. novembra. (Izv.) Vlada je naročila pri tvrdki Vickers zrakoplov, ki bo dvakrat večji kakor ameriški Z. R. III.

NAPETOST MED ANGLIJO IN MEHIKO.

London, 7. novembra. (Izv.) Iz Mehike poročajo, da bo mehikanska vlada ukinila z 20. novembrom vse mehikanske konzulate v angleških dominijonih.

ZA COOLIDGEA 17 MILIJONOV GLASOV.

Newyork, 7. novembra. (Izv.) Pri volitvah je bilo oddanih 32 milijonov glasov. Coolidge jih je dobil 17 milijonov, Dawes 8 in La Follette 7. V senatu bodo imeli republikanci večino 5 glasov. V zbornici reprezentantov bo zastopanih 241 republikancev, 190 demokratov in 16 progresistov.

SUŠA IN GOZDNI POŽARI V AMERIKI.

Newyork, 7. novembra. (Izv.) V državi Newyork že 4 tedne ni deževalo. Take suše še ne pomnijo od l. 1872. dalje. V sled suše se je vnelo v severovzhodnih delih Združenih držav mnogo gozdov.

MARŠAL FOCH ZA MOČNO ARMADO.

Newyork, 7. novembra. (Izv.) »Chicago Daily News« priobčujejo razgovor svojega sotrudnika z maršalom Fochem. Maršal je izjavil, da se Nemčija danes še bolj oborožuje kakor pred vojno in zato mora tudi Francija vzdrževati močno armado.

POLOM VELIKE FRANCOSKE BANKE.

Pariz, 7. nov. (Izv.) Pariška »Banque centrale immobilière et commerciale« je prišla v plačilne težkoče. Pasiva znašajo 80 milijonov frankov.

OBTOŽBA BIVŠIH BOLGARSKIH MINISTROV.

Sofija, 7. novembra. (Izv.) Državno privedništvo je sestavilo obtožbo proti več ministrom v kabinetu Stambolijskega zaradi zlorabe uradne oblasti.

RUSIJA BRANI SVOJO SUVERENITETO.

Moskva, 7. novembra. (Izv.) Čičerin je poslal vsem vladam noto, v kateri jih opozarja, da bo zahteval odškodnino in zadostitev od vsake države, koje državljani bi kršili suvereniteto otokov severno od Sibirije.

PROTIŽIDOVSKI IZGREDI V BUDIMPEŠTI.

Budimpešta, 7. novembra. (Izv.) Večraj ponoči so visokošolci vprizorili velike protižidovske demonstracije. Več oseb je bilo težko ranjenih.

STRAJK V AVSTRALIJI.

London, 7. novembra. (Izv.) V pristanišču v Melbourne-u so pričeli štrajkati pristaniški delavci. Sumijo, da se bo štrajk razširil na vsa avstralska pristanišča.

Pomen predsedniških volitev v Ameriki.

Leta 1916. je zmagal pri volitvah za predsednika Združenih držav S. A. kandidat demokratske stranke Wilson. L. 1920. je Wilson podlegel kandidatu republikanske stranke Harding. Vzrok Wilsonovemu padcu je bilo to, da se je preveč zapletel v evropske razmere na škodo neodvisnega političnega in gospodarskega razvoja Amerike; tudi je bilo pod Wilsonom jako pereče vprašanje brezposelnosti. Harding se je odpovedal vsaki udeležbi Amerike pri Društvu narodov, vendar pa je evropske dogodke »neoficijelno« zasledoval in se prizadeval za ozdravljenje gospodarskega položaja Evrope. Po nagli smrti Hardinga avgusta 1923 je po ustavi prevzel njegove posle podpredsednik Coolidge, katerega so sedaj Amerikanci po ustanem štiriletnem roku po zadnjih volitvah izvolili za svojega predsednika. Sicer so izvoljeni sedaj samo še volivni možje, ki bodo predsednika designirali 10. januarja 1925, toda velika večina, ki so jo dobili volivni možje republikanske stranke, je naznačitev Coolidgea uže zdaj predložila. Obenem so se vršile po posameznih državah nadomestne volitve tako za reprezentantno zbornico kakor za senat. Tudi v reprezentantni zbornici je rezultat nadomestnih volitev zasigural pretežno večino republikanski stranki, dočim bodo v senatu baje progresisti (La Follette) jezikec na tehtnici. Podpredsednik Združenih držav, znani Dawes, ki je bil obenem s Coolidgeom izvoljen, pa je hkrati predsednik senata. Kandidat demokratske stranke, Davis, in kandidat progresistične stranke, ki je letos prvič kot tretja stranka v ameriškem političnem življenju nastopila, La Follette, sta ostala v manjšini.

Izid volitev pomeni torej nadaljevanje politike, ki so jo zasledovale Združene države S. A. od leta 1920. dalje. Volivna borba se ni vršila toliko na načelnih podlagi kolikor po osebnih momentih, ki so jih predstavljali kandidati za predsedniško mesto. Med republikansko in demokratsko stranko so razlike itak danes bolj zgodovinskega nego načelno-programatičnega značaja, vsaj kar se tiče politične prakse. Obe stranki predstavljata kapitalistično meščanstvo, res pa je, da stojijo za republikansko stranko najmočnejši koncerni države, predvsem Morganova skupina, ki ima ogromen pomen tudi v kapitalističnem svetu Evrope. Korupcija, ki se je republikanski stranki v tem oziru od strani demokratov očitala, ni omajala njene pozicije med volivci, ker imajo tudi demokrati svoje zveze z velikim kapitalom. La Follette, ki je hotel postaviti volivno borbo na načelno podlago in je organiziral v prvi v zgodovini Amerike radikalno levičarsko stranko, za katero je glasovalo veliko socialističnega delavstva, ki topot ni postavilo nobenega kandidata, ni uspel, ker so ga zapustili farmerji, na katere je največ upal, ki pa so se odločili za republikance, kakor hitro so poskočile cene žita.

Izvolitev Coolidgea kaže, da Amerikanci odklanjajo tako skrajno desničarsko reakcijo, katero predstavlja znani Ku-Klux-Klan, kakor levi radikalizem. V tem oziru je odločitev amerikanskega prebivalstva zelo podobna oni volivcev v Angliji, kjer konservativci tudi predstavljajo zelo umerno desničarstvo. Kakor nameravajo angleški konservativci po svoji zmagi delavskim slojem pomagati s socialno stanovanjsko politiko, tako hoče Coolidge znižati davke, ostro pa nasprotuje vsaki socializaciji velikih podjetij, kojih interese za stopa. Njegova zmaga je zmaga umerjenosti in postopnega mirnega napredka kakor zmaga torijev v Angliji, bistvene ublažitve perečih socialnih problemov pa pomeni ravnotako malo kakor v Angliji, kjer stoji konservativcem nasproti velika masa dobro organiziranega delavstva, dočim bo v Ameriki La Follette, za katerega se je izreklo nekaj nad 7 milijonov volivcev (za republikance 17, za demokrate 8 milijonov), utegnil do leta 1928, ko se zopet vrše predsedniške volitve, dobro izorganizirati levičarske elemente.

V zunanje političnem oziru je izvolitev Coolidgea zelo srečna. Podpiral bo mirovno politiko v Evropi kakor tudi njeno gospodarsko konsolidacijo, seveda s stališča interesov Amerike.

Pridobivajte novih naročnikov!

Iz jesenskih dni.

Montanus.

Črna železniška proga se je vlekla črez jesensko ravan.

Pravkar je prisopihal po njej brzovlak. Kot blisk so švignili mimo vozovi, v katerih so zdehali v mehkih foteljih dobičkarji, željni trgovci in se pomenkovali iz daljnih krajev seznanjeni potniki.

Vmes med vozovi pa se je lagodno zibala preko ravni vlakova jedilnica. Jasno je bilo v njej kot zunaj na odprtem polju. Zakaj zahajajoče jesensko solnce je bilo skozi velika okna v njo v vsej svoji umirajoči lepoti. Dve pahljači pod stropom v jedilnici sta brneli in skrbeli za sveži zrak, nekaj praznih skodeljic in jedilnih listov je nemirno odkakovalo po mramornatih mizicah, okvirjenih od mahagonijevega lesa. Sicer pa je bilo prazno in tiho v jedilnici.

Pač! Dve primeroma še mladi dami sta sedeli prav v kotu ob oknu. Ravnokar je ena izmed njiju, rdeča zaripla v obraz in iskričih se oči, rekla svoji tovarišici:

»Ahl pa po pet ali sedem ali pa še več, kakšno življenje mora to bit! Dosti je, da sta dva: fantek in punčka.«

»Pa res«, ji odvrne druga z mehkim glasom, ki je razodeval neozdravljivo bolehnost, »jaz si kar mislim ne morem, kako bi mogla prenašati ono kričanje in vpitje. Ze dveh imam dosti in sem vsa nervozna. Saj sem jih itak morala pustiti doma: enega dojilji, drugega teti.«

Tako sta se pomenkovali dami, vračajoči se na jesen iz juga, kjer sta ob morju prebili jesenski čas na ljubkem letovišču — utrujeni od prevelikega napora svojih materinskih dolžnosti, potem pa sta območnili in se druga za drugo ozrli skozi svetla okna tja zunaj na jesensko polje.

Njiva za njivo je švigala mimo, travnik za travnikom se je vrstil, pašnik za pašnikom se je izgubljal. Vseposod pa je bilo živo ljudi

Sredi črne ajde so se dvignile ženjice — mlada dekleta in otrle potno čelo ob pogledu na vlak. Kmet, ki je izpodoraval krompir sredi lehe je ustavil, da se oddahne za hip. Hlapci so pokali in vozili težke vozove. Otroci so v veselje prepevali in se podili za lepo živino. Tam ob ozarah pa so zadevale matere prazne jerbaze, v katerih so bile prinesle opoldansko kosilo, da gre do pripraviti večerjo. In za vsako se je zakadila truma malih neboljenčkov. Dva najmanjša sta jo zgrabila za krilo in dva večja sta prijela voziček, v katerem je še ležal najmanjši, da vzamejo tudi njega s seboj...

Jesensko solnce pa je v vsej svoji krasoti poljubljalo mater zemljo notri v črno preorane brazde kot bi ji pelo pesem uspa-vanko, da čim prej zadremlje v zimski počitek potem, ko je v polni meri dala svoj sad. In sence večerne so silile tam izpod gore čez njive in polja kot bi hotele objeti mater zemljo, polne hvaležnosti, da daje leto za leto, stoletje za stoletjem tako obilno svoj sad.

In mati — kmetica s številno svojo deco se je ustavila z jerbasom na glavi, da še enkrat, predno odide domov, premeri strnišča in novo obsejane njive, polne hvaležnosti, da so dale tako obilno svoj sad. In solnce jesensko, ki je lezlo tik v zaton, ji je obsejalo zadnjič njen jasni obraz. Močna je in zdrava, četudi v letih in ugnana od dela, in močni in zdravi so njeni ljubki otroci, ki zro z materjo vred za zahajajočim solncem tam zadaj za rodovitnim poljem.

In zrla sta dami, izmed katerih je bila vsaka mati le enega dečka in ene deklice, vračajoči se iz poletnega letovišča, ta čudni prizor... Nedolgo nato pa se je oglasil v polju zvon in zdelo se jima je, da jima kliče kot pridigar: Zemlja je mati, ker rodi, in žena je zdrava mati šele tedaj, ko se približa njeni naravi in ji postane podobna.

Konec meščanske vojne na Kitajskem.

Meščanska vojna na Kitajskem se je nepričakovano končala. Preden je armada mandžurskega potentata Čansolina odločilno porazila čete diktatorja Vupejfuja, ki je imel v dejanski oblasti čilisko provinco s Pekingom, je vstaja v Peking samemu Vupejfuju prisilila k begu.

Zdaj je vprašanje, ali se uveljavi v severnokitajskih provinciah pretežni vpliv generala Čansolina, ki bi enostavno zamenjal prejšnjega potentata, ali pa se posreči Kitajsko zediniti in ji dati primerno federalistično ustavo in končati anarhijo ter samostojnost posameznih generalov, klativtežov in nasilnežev. Sunjatsen, ki vlada v južni kvantunški provinci, je odpotoval v Peking, da se posvetoje s severnokitajskimi novimi gospodarji o zedinjenju Kitajske na federativni republikanski podlagi. Nova vlada, ki se je v Peking sestavila, sestoji deloma iz pristašev Čansolina, deloma iz članov močne stranke Kuomintan, ki stremi za federalizacijo države. Veliko vlogo igra pri razpletu notranjepolitičnega položaja na Kitajskem ruska sovjetska vlada, ki po svojem zastopniku Karahanu dela na močni republikanski federalistični vladi.

Prav ta moment pa vznemirja druge velesile, predvsem Združene države S. A. in Japonsko in seveda tudi Anglijo, ki gotovo ne zaostajajo za Rusijo, da bi razvoj kitajskih zadev obrnile v svoj prid. Zato ni še mogoče reči, da bi se notranje razmere na Kitajskem razpletale dalje nemoteno v smislu zedinjenja narodnih sil in osvoboditve od tujih vplivov, kakor bi bilo to v blagor kitajskega ljudstva želeli.

za vsakogar neobhodno potreben!

Iz zunanje politike.

* Romunska reakcija in zatirana kmetjska raja. Bukareštanski »Universul« je obelodanil vsebino neke brzjavke, ki jo je odposlal mednarodni kmetijski kongres v Moskvi voditelju romunskih kmetov dr. Lupu. Brzjavka vsebuje poziv, da naj romunski kmetje prično neizprosno borbo za svobodo, demokracijo in razorožitev. »Universul« poziva vlado, da napravi »protidržavnemu« rovarstvu kmetjske stranke in njenega voditelja konec. Resnica o tej stvari je, da je dr. Lupu kot vodja »caristov« le za pobijanje korupcije, ki se je silno razpasla pod bratoma Bratianu. Sedaj iščejo reakcionarji krogi pretežnega, da bi se rešili neljubega, a neustrasnega ljudskega voditelja.

* Rusko-francoska pogajanja. Kakor je razvidno iz francoskega tiska, si žele pariški krogi čim prej začeti začetka gospodarskih pogajanj z Rusijo. S francoske strani polagajo veliko važnost na morebitno sodelovanje Čičerina, ki bi v tem slučaju morda vodil pogajanja. Glede datuma so mnenja zelo razdeljena. Lahko se prične ta pogajanja že prihodnji teden, morda že januarja, vsekakor pa v Parizu. Gotovo pa je, da se vrše v Parizu trenutno oficijozni razgovori, ki jih vodijo za sovjete ruski emisarji v poluradnem nalogu. Ker je g. de Monzie izjavil, da ne želi prevzeti mesto francoskega poslanika v Moskvi, je jasno, da bo igral pri pogajanjih odlično vlogo. To mesto dobi — zaenkrat se imenuje njegovo ime v prvi vrsti — najbrže g. S. Herbet, bivši glavni urednik »Tempsa«. Rusko poslanstvo bo najbrže zasedel Rakowski, vendar je v kombinaciji tudi ime Kamenjeva. Francoski desničarski tisk se izraža o vzpostavitvi odnošajev z Rusijo nekam odklanjajoče. Od Kerenškega svoj čas imenovani ruski poslanik v Parizu Maklaker je že izpraznil poslopje ruskega poslanstva. Doselej je ta poslanik vidiral ter izdajal potne liste za Rusijo.

Politične vesti.

+ Prvi pojavi strankarskega nasilja. P. P. neparlamentarna vlada, ki jo proglasil širša bloka imenuje absolutistično, ker je proti volji parlamentarne večine in proti ljudski volji prevzela vladne posle, je že začela »poslovati«, še predno so ministri prevzeli svoje resore. Ni imela nujnejšega posla, nego da je velike župane odstavila, še predno so podpisani ukazi. Veliki župani v Sloveniji, Hrvaški, Bosni in Hercegovini, bodo takoj izmenjeni, dasiravno Davidovičeva vlada ni postavila strankarskih velikih županov, marveč je imenovala sposobne in objektivne uradnike. Celo dr. Baltiča, katerega režim v Sloveniji je bil med ljudstvom radi orjunskega nasilstva razkričan, ni upokojila, dasi bi bil to zaslužil, in ga je imenovala za velikega župana v Sarajevu. Če to ni že več ko pravičnost! Znani so nam pa slučaj, da višji

uradniki, ki bi bili morali svoja mesta zapustiti vsled neobjektivnosti in cele kope krivd, niso bili pod Davidovičev vladno niti — premeščeni, ša manj odstavljani ali upokojeni, ker ukazi niso bili cele mesece podpisani in še danes niso. Dosedanja povsem objektivna velika župana v Sloveniji pa naj bosta radi svojega nestranskega postopanja, radi svoje uradne objektivnosti takoj odstavljena in — upokojena! Prvi glasovi P. P. vlade! »Nebrzdano nemoralno partizansko nasilje!«

Beleške.

»Pijte in veselite se!« Hrvatski poročal. da je bivši minister dr. Srskić takoj, ko je zvedel, da ima Pašić voljno vlado, telefoniral v Sarajevo: »Pijte in veselite se, dobili smo izborni mandat!«

Zapiski.

V petek dne 7. novembra t. l. je objavilo »Jutro« sledeče poročilo iz Belgrada:

»Belgrad, 6. novembra, p. — Na kratki konferenci ministrov je bilo nočoj sklenjeno, da se jutri predložijo kralju v podpis ukazi o imenovanju nekaterih velikih županov. V Ljubljani bo imenovan sarajevski veliki župan dr. Vilko Baltič, za Maribor bivši veliki župan dr. O. Pirkmajer, za Zagreb bivši veliki župan dr. Ivo Zucco. Dosedanji veliki župani na teh mestih bodo penzionirani.«

To »Jutrovo« poročilo lahko še spopolnimo toliko, da je dobilo »consilium abeundi« še več drugih višjih uradnikov oziroma da je že vse pripravljeno, da dobe take pozive. To pa samo uradniki, katerih korektnost v uradu in izven urada je nesporna in katerim ne more nihče očitati niti najmanjše krivice.

Slovenska demokracija ponavlja torej svojo staro igr. Ona hoče ukeniti v svoj neizprosni politični jarem vse uradništvo od najvišjega do najnižjega mesta, ker ne mara o objektivnega uradništva, do kakršnega bi imelo ljudstvo zaupanje, ampak hoče imeti na vplivnih mestih svoje strankarje, ki dele pravico po strankarski pripadnosti in s tem spreminjajo pravico v očitno krivico.

Tako kot sedaj so delali slovenski demokratje vselej, kadar so bili na vladi, zvesto posnemajoč svoj balkanski vzor in teptajoč vse pravice pročanskega uradništva, ki jih le-temu jamčijo še vedno veljavni stari zakoni. Davidovičeva vlada je poskusila krivice, ki jih je bila prizadajala prva P. P. vlada uradništvu, popraviti s tem, da je po krivici odpuščene ali upokojene uradnike postavila nazaj na njihova mesta ter je dala s tem vsakemu možnost in priliko, da se proti njihovem uradovanju pravilno pritoži, če se ima za kaj. Tako je postopala Davidovičeva vlada tudi z visokimi uradniki, ki niso bili njeni strankarski pristaši in ravno s tem je pokazala svojo objektivnost in pravičnost v visoki meri. Če pa je bil kdo odstavljen, gotovo ni bil odstavljen brez razloga.

P. P. režim dokazuje s svojimi dejanji, da so današnji režimovci silno krvoželjni, neizmerno požrešni in neskončno brezvestni, da s tako vehemenco zahtevajo še novih uradniških žrtv za svoj partizanski in pokvarjeni režim. Kaj ste dokazali nekorektnega Špornu, Vodopivcu itd. Ali imate pogum, da tem uradnikom in drugim številnim možem, ki so padli in bodo še padli kot nedolžne žrtve vaše strahovlade, sploh kaj očitate? Mesto pravice uvajate najostudnejšo krivico, mesto poštenja lopovstvo. V dosegu strankarskih ciljev vam ni sveto nič. Gazite in lomite zakone, ropate uradnike njihovega prava, pijete živo kri dobrih in poštenih slovenskih mož, slovenskih mater, slovenskih otrok. Pomnite, da vaša sramota ne more dolgo trajati, če je le še kaj pravice na svetu in kaj časti in ponosa v slovenskem rodu. (Dobesedno — z malimi izjemami — po »Jutru« z dne 13. septembra t. l.).

Ali ni prav povedal dr. Korošec, ki je 13. marca 1923 v veliki unionski dvorani na shodu javnih in zasebnih nametščencev rekel o vašem režimu:

»Naša stranka mora braniti in ščititi tudi slovensko uradništvo. Sigurnost uradniškega stanu je danes ogrožena in noben uradnik pri tem sistemu ne vé, ali ne bo danes ali jutri postavljen na cesto z ženo in otroci v red. Zato naša stranka hoče, in če Bog da, bo tudi izpeljala zaščito vsega uradništva, najsi bo to kateregakoli mišljenja («Jutro» dne 13. septembra t. l.).

Kakšna pa je sigurnost uradnikov danes, dokazujejo najnovejši ukazi obnovele P. P. režima. Mi moramo proti tej praksi najodločnejše protestirati. Tu ne gre za osebe, ne za pripadnost k stranki, tu gre za princip. Za princip, da morajo veljati tudi za

uradnike zakonski predpisi, da se mora v njih gledati tudi človeka, ki za svoje delo zasluži svoj kruh in za svoje poštenje varstvo svoje časti. Tu gre za princip, da uradnik, ki v uradu vestno in pošteno vrši svojo službo, ne sme biti marijoneta v rokah slučajno vladajočih strank, da se od njega ne sme zahtevati, da za vsako vladno spremeno tudi svojo barvo, kakor kameleon, ampak ga je treba soditi po njegovem delu in njegovi poštenosti v službi. Kar se sedaj pri nas godi, to so atentati na svobodo mišljenja našega uradništva, na njegovo visoko moralno stališče, na njegovo čast in poštenje. Takemu početju se bo naša stranka upirala in bo v boju proti takim demoralizirajočim orientalskim praktikam stala odločno ob strani slovenskega uradništva, naj bo potem po večini tega ali onega političnega prepričanja. Nam gre tu za več nego za strankarstvo, nam gre tukaj za principe, da branimo slovenskemu uradništvu njegovo svobodo, mišljenje, stabilnost službovanja, njegovo poštenje in njegovo čast. («Jutro» dne 13. septembra t. l.).

Danes vidimo vsi na dejanjih P. P. režima kako brani svoje principe. Ministri P. P. režima se še niso vsedli v svoje fotelje, pa so že odstavili oba velika župana v Sloveniji, »ne da bi jih postavili v disciplinarno preiskavo, ne da bi ga sploh privatno prej informirala ali zaslislala.« («Jutro» dne 13. sept. t. l.).

P. P. režim bo slovensko uradništvo pomnilo.

K dinarskemu dnev.

JUGOSLOVANSKE MATICE

dne 9. t. m. 1924.

Seдемstotisoč jih je — žive priče — sedemstotisoč jih čez mejo kličo, če je v Rapallu za skledo leče Pašić moral nas prodati s podpis in pečati, olajšate vsaj vi trpljenja ječe.

Dnevne novice.

— Katoliški dijaki v Belgradu. Na belgrajskih srednjih šolah je okoli 1000 katoliških dijakov. Z ozirom na njihovo veliko število je postalo zelo pereče vprašanje, kako omogočiti katoliškim dijakom parzovanje katoliških praznikov, ne da bi pri tem preveč trpel pouk. S to zadevo se je bavilo sedaj ministrstvo za prosveto.

— V Aleksandriji (Egipt) odpotujem v pondeljek. Kdor hoče kaj posebnega naročiti svojem, naj to stori do nedelje zvečer na Viču. Obenem se poslavljam od vseh znancev, od katerih se osebno nisem mogel. Spominjajte se me! — P. Ferdinand Zajec, apost. misijonar za Slovence v Aleksandriji.

— Kiparska dela na narodno skupščino. Gradbeno ministrstvo sklicuje na dan 17. novembra sestanek juryja v svrhu ocenitve skic za skulpturna dela na novi zgradbi narodne skupščine. Ponovno se opozarjajo naši kiparji, da vpošljejo skice do tega časa gradbenemu ministrstvu v Belgrad.

Fantič moj! Čuj me, kaj ti bom povedal! Kaj pa takega? Zate, v prvi vrsti zate je izšla knjižica »Fantič, le gor vstan!«, ki je pisana v takem slogu, da jo boš vsi naenkrat prečital, ko jo boš dobil v roke. Naroča se v Dobrodelni pisarni, Ljubljana, Poljanski nasip 10.

— Tiskarski škrat je napravil v včerajšnji notici O srednjih šolah v Jugoslaviji iz besede »znižal« v 48. vrsti besede »zvišal«, kar so bralci gotovo že sami zapazili.

— O požaru v Domžalah v tovarni lakov Ljudevit Marx smo prejeli sledeče obvestilo: Pred kratkim se je osnovala gori navedena delniška družba, ki se je te dni konstituirala. Družba se bo počela s fabricacijo lakov. Ta družba je bila osnovana od splošno znane tovarne lakov Marx v Gaaden pri Dunaju, ki je podobne tovarne osnovala tudi že v Češkoslovaški republik, na Mažarskem in sedaj v Jugoslaviji; starejše tovarne iste trdke že obstojajo v Mainzu in v Petrogradu. V tovarni v Domžalah je udeležen jugoslovanski privatni kapital. Te dni se je začelo preskuševati priprave v dveh topilnicah. Pri tej priliki se je v eni izolirani topilnici dne 7. t. m. dop. vnel lak, ki je povzročil mal požar. Požar je bil takoj v kati zadušen; posebne škode ni bilo. Na lice mesta so prispele takoj tri požarne brambe in tudi ognjegasci iz Ljubljane, ki so bili prekasno obveščeni. Kljub tej nesreči se je obrat v tovarni takoj začel. Tovarna se nahaja v bivšem valjčnem mlinu na Količevem pri Domžalah, kateri se je preuredil v tovarno lakov na najmodernejši način. Zgradba je v vsakem oziru varna proti ognju in le tej okoliščini je pripisovati, da ni nastala večja nesreča.

— Neresnične vesti o pokopu cerkvnikov-matere v St. Jurju pri Grosuplju. »Slov. narod« je dne 4. t. m. objavil fantastično vest, da so v St. Jurju pri Grosuplju minoli teden živo pokopali cerkvnikov-mater po domače Severjevo. Pokojnica da je bolehalo že davno na srčnih krčih in da je že preje večkrat ležala po več ur v nezavesti. Tudi topot da je

imela samo srčni napad. Ko so jo zabili v krsto in odnesli na pokopališče, so baje nosilci čutili, kako se obrača v krsti in slišali trkanje na pokrov. Iz praznoverja se pa na to niso ozirali in so ženo pokopali. Kakor nam poročajo iz zanesljivega vira, so vse te govorice gola izmišljotina. Pokojna Severjeva ni nikoli imela srčnih krčev in se ni preje nikoli onesvestila. Istotako nobeden izmed nosilcev in drugih, ki so imeli z mrličem opraviti, ni opazil najmanjšega znaka življenja. Očividno je hotel nekdo z notico v »Narodu« javnost »potegniti«.

— Ponesrečeni delavci. V kamnolomu Pavla Žekša v Gor. Lendavi se je smrtno ponesrečil kamnoseški delavec 41 letni Franc Šabo. Možu je pri lomljenju kamnja spodrsnilo in je padel v 12 m globok s kamenjem napolnjen jarek. Pet njegovih tovarišev, ki so delali njegovi družbi, je skočilo takoj za njim, toda bilo je že prepozno, mož je dobil ob pečinah tako hude poškodbe, da je obležal mrtev. Ponesrečenec zapušta ženo in 5 neprekrbljenih otrok. — V transformatorski postaji v Aleksandrovi vojašnici v Celju je bil zaposlen delavec 40 letni Jakob Kranjc s tem, da je barval železje, na katerem stoji izolatorji in vod električnega toka visoke napetosti. Kljub temu, da je monter svaril Kranjca, da naj pazi na tok, se je ta približal in je prišel vsled lastne neprevidnosti v stik z močno napetim tokom. Mož je dobil k sroči samo težke opekline na obrazu in po rokah. Prepeljali so ga v bolnico v Celje. — Pri nakladanju hlodov v gozdu gozdnega urada Radoba pri Semiču je padel pri nakladanju hlodov delavcu I. Janu gozdni vagonček na nogo in mu je zdrobil desno koleno. Prepeljali so ga v bolnico.

— Požar na Primskem pri Kranju. To je že 6. požar v kranjski okolici, prav tako zagoneten kot prejšnji in ni mogoče si misliti drugače, kot da živi v okolici družba, ki zažiga ali v maščevanju ali v nepojmljivi piromaniji. V sredo okrog 11. ponoči sta postala žrtve neznanega požigalca Košnik in Rozman. Prvemu je zgorel pod, drugemu pa hiša. Le s težavo so preprečili, da se požar ni razširil tudi na ostala poslopja.

— Pretep v Kranju. V gostilni »Jahač« v Kranju je v četrtlek popival Legat Anton v družbi K. Baje ga »vlečeta« že teden dni. Legat se je začel vmešavati v popolnoma mirno družbo, na piko pa vzel učitelja R. No, prišlo je do besednega boja, v tem pa pograbi Legat steklenico in jo zabriše proti družbi. Steklenica je udarila po nogi gđ. Koemur; kri se ji je takoj vtila iz noge, nakar jo je g. dr. Globočnik prevezal. Legat je istega dne prerezal s krušnim nožem roko T. Kakor doznavamo, je Legat znan in nadležen pretepač in ima v tem oziru precej pisaro zgodovino. Zagovarjal se bo pred sodiščem.

— Vlom na Viru. V gostilno Frančiška Vehovec sta vlomila dva neznanca, odnesla cigarete, sira, mesa, klobas, služkinji pa iz omare srebrno žensko uro, črno torbico, v skupni vrednosti 1100 Din.

— Prijet tat. Tatu, ki je tako spretno kradel v Bodovljah, v Zmencu in v Brodeh odpeljal ovce in v Stražišču kradel žimo, v Dorfarjih pa obleko, so končno prijeli in sicer v Čepuljah pod sv. Joštom. Ovce so našli še žive, prav tako druge ukradene stvari. Tat zidar vulgo Murček, ki se seveda izgovarja, da je izvajal svoje držnost v družbi nekakega Jožeta in Janeza; obeh da ne pozna. Po opisu, ki ga je o obeh dal preiskovalnemu sodniku, policija oba zasleduje. Vendar domnevajo, da se je Murček hotel na ta način otrestiti krivde.

— Drzen vlomilec. Franc Kaplan iz Osredka je tat stare korenine. Radi te svoje lastnosti je že osedel 7 let težke ječe, ki ga pa še ni izpametovala. Vlomil je ponovno v stanovanje zasebnice Fanike Šarf in ji pobral 14 rjuh, 4 blazine, 4 prevleke za odeje, 1 odejo, 6 namiznih prtov, 10 m platna, 2 para čevljev, v skupni vrednosti 3531 Din. Kmala za tem, najbrž ko je že blago razpečal, je vlomil v stanovanje posestnika Janeza Mumiča na Rajcu, občina Velika Dolina. Bil pa je prepreden in je mogel v naglici odnesti samo nekaj obleke, vredne 300 Din. Še istega dne je poizkusil sroči pri gostilničarju Jožetu Kalinu z Obrežja. Vlomil je skozi okno v kuhinjo in si napolnil svoj nahrbtnik. Komaj si je pa do dobra nabasal, so ga prepodile služkinje, tako da je v naglici pozabil nahrbtnik in pobral samo najprilicnejše stvari: dva para čevljev, gamaše, cigaretno dozo ter lovski pas z naboji. Vse skupaj je vredno 650 Din.

— Ciganska navada. Nič ni čudnega, da je ciganki Gartner Ano in Müller Ottiljo prišla stara tradicionalna ciganska strast. Dne 27. oktobra sta iz skrinje Marije Spraj v Pivcih ukradli volneno belo ruto, naprstnik, njeni rejlenki Pavlini Jagodič pa zlat naprstnik z rdečim kamnom, vreden 1250 Din. Skupna škoda znaša 1320 Din.

— Tatvina v Kranju. Schreiber Karel, krojaški pomočnik, je prenočeval v Kranju in sicer v hotelu »Stara postaja«. Pa mu že ni bilo do spanja, ogledal si je okolico in ukradl Martinu Matevžu iz Ormoža usnjato denarnico z vsebino 650 Din, orožni list, lovsko karto in srebrno uro s srebrno verigo. Martin Matevž je oškodovan za 1400 Din.

— Vlom na Toškem čelu. Topot so se vlomilec lotili čebel. Vdrli so v ulnak Josipa Dobnikarja in odnesli 7 panjev čebel z medom vred. Skupna škoda znaša 2100 Din. Pet praznih panjev so pozneje našli pri Podutiku.

— »Visoki gost v osieljckem sednjakem zaporu. Dne 5. t. m. je doletela stena osieljckega zaporu velika čast, ko so sprejeli v svojo sredino »kralja vlomilcev« Eduarda Otorepca. Skozl mesto sta ga privedla vklejnjega dva stražnika in en detektiv. »Hrvatski list« komentira ta »dogodek« takole: »Naš zapor bo postal resnično slaven. Poleg našega največjega razbojnika Jove Stanisavljevića Caruga je dobil še »kralja vlomilcev« Otorepca. Caruga je Srb, Otorepec pa Slovenec. In »državotvornici« listi bodo zopet kašljali, češ, Hrvati niso za sporazum...«

— **Pijanec v žaklju.** Na Kaptolu v Zagrebu se je odigral v noči od 5. na 6. t. m. čuden prizor. Pred neko hišo je ležala vreča. Redki pasanti se zanjo niso zanimali, dokler nista prišla dva radovedna Zagrebčana. Prvi je butnil s shimmy-čevljem v vrečo, toda nič se ni zganilo. Drugi je pa krepko butnil z železnim okovanim čevljem, nakar se je zaslišalo — stokanje. V vreči se je nahajal pijanec, ki je izjavil, da »načelno« ne more dobiti stanovanja ter da ob lepem vremenu najraje spi pod milim nebom. Pijanec se ni zganil z mesta, od nikoder pa ni hotel priti policijski stražnik, da bi mu kljub »načelu« priskrbel prenočišče.

— **Krava v vodnjaku.** Iz Iloka (Slavonija) poročajo: Pred par dnevi je privedel seljak Horvat v Binguli brejo kravo k vodnjaku, da bi jo napojil, ker vodnjak ni bil ograjen je krava padla v vodnjak in se predčasno otelila. Kravo so potegnili živo iz vodnjaka, toda tele je obležalo mrtvo na dnu. Lastnik vodnjaka, neki Brašanac, je zahteval od Horvata, naj tele izvleče ter osnaži studenec. Ker mu je slednji odgovoril, da naj očisti studenec oni, ki ga potrebuje, je prišlo do prepira. Brašanac je udaril Horvata tako močno po glavi, da ga je težko poškodoval.

— **Beg nevarnega zločinca.** Te dni je policija v Vinkovcih prišla iz Lepoglave pobeglega kaznjence Vladimira Kerevičkega, ki bi moral odsedeti 11 let. Kljub pozorni straži se je izvil Kerevički skozi dimnik policijskega zaporu ter jo je srečno popihal. Kerevički je zelo nevaren kriminalni tip. Svoj čas je pobegnil iz budimpeštanske kaznilnice.

— **Tatvina v Zagrebu.** Ljubljanka Ruis Hermana so si izposodili v Zagrebu drzni žeparji. Na kolodvoru so mu izvili denarnico s 120 Din, večini znamkami in voznim listom II. razreda Zagreb—Ljubljana.

— **Izgnan.** Weinert Anton, rodом Čeh, je kot nevaren komunist za vedno izgnan iz naše kraljevine.

— **Kdo želi biti zdrav?** Najnovejši in najboljši proti malokrvnosti in bledici za ženske in otroke je Ferrodovim, sestavljen iz železa, fosfata in drugih zdravilnih snovi, ki so potrebne za tvorbo čiste in zdrave krvi. Ferrodovim povzroča izreden tek in vrlo naglo okrevanje ter vrača moč, zdravje in svežost vsaki osebi, ki jej je kakoršnakoli bolezen oslabila zdravje. Da se doseže v istini gotov uspeh, zadoščajo 2 do 3 steklenice, ki jih po poštenem povzetju in plačano poštino razpošilja: Lekarna k Orlu, Mr. B. B. Mostar, Hercegovina. Cena 1 steklenice 40 Din z navodilom.

Najcenejše in najnovejše obleke za dame in gospode dobite samo: Selenb. ul. 3. Gričar & Mejač.

Našim rodbinam priporočamo našo domačo Kolinsko cikorijo, izvrsten pridatek za kavo.

puščen. Tostvarni kralj. odlok da je že podpisal. Težave tržaškega občinskega sveta, ki ga bodo podrle, da so finančnega in političnega značaja.

Koroške novice.

k Duhovniška vest. Za dekana na Žihpolju je bil imenovan g. Anton Benetek, župnik na Djekšah.

k Koroškemu deželnemu glavarju v spominsko knjigo. »Koroški Slovenec« priobčuje pod tem naslovom uvodni članek, v katerem prijema deželnega glavarja Schumyja zaradi njegovih besed na naslov narodno-zavednih Slovencev na dan obletnice plebiscita. Schumy je tedaj v svojem govoru v Pliberku rekel med drugim: »Kdor se ne more živeti v naše razmere, naj otrese prah s svojih čevljev in gre, kamor ga vleče srce.« Tako pod koroški deželni glavar l. 1924. iz dežele Slovenec, katerim je deželni zbor l. 1920. slovesno obljubil politično in kulturno enakopravnost z nemškimi sodeželanji. In kakšne so razmere, v katere naj bi se Slovenci brez vsakega ugovora »uživeli«? »K. S.« jih opisuje sledeče: Naši učitelji strdajo, naše duhovnike preganjajo, preganjajo naše najemnike; našega kmeta tlačijo, da bo moral dejansko kmalu s trebuhom za kruhom. Kaj počenjajo blasti in sodnje s Slovenci! Po šolah potujejo slovenske otroke in jih uče zaničevati lastni rod in lastni jezik, jemljejo nam faro za faro in jih zasledajo z nemškimi duhovniki; Slovenci ostajajo brez božje besede in verskih tolažil v svojem jeziku. Od leta do leta se krči slovenska narodna meja in kos za kosom se trga iz telesa slovenskega ljudstva. V te razmere se Slovenci res ne morejo živeti in ker tega ne store, naj enostavno povežejo culo in gredo s svoje rodne grude. Toda tega veselja, pravi slovensko koroško glasilo, Slovenci Nemcem ne bodo napravili. Slovenci ostanejo na svoji koroški zemlji, gredo naj pa pravi »Heimatsfremde Heltzer« kot so okrajni glavar Friedl, doma iz Kočevja, ki izdaja proti Slovincem »zaupnefermane, in njemu sorodni Unfriedelni. Potem bodo šele v koroški deželi nastale razmere, v katere se bodo mogli Slovenci vživeti.

Štalerske novice.

š Shod SLS v Kapeli pri Radencih. V nedeljo, dne 9. t. m. po ranem sv. opravilu se bo vršil v gostilni Horvat shod SLS, na katerem bo poročal o položaju tajnik SLS gosp. Marko Kranjc iz Maribora.

š Duhovniške vesti. Prestavljen je gosp. kaplan Blaž Brdnik od Sv. Jurija ob juž. žel. k Sv. Tomažu blizu Ormoža in gosp. Matija Medvešek iz Kozjega v Trbovlje. — Dne 13. t. m. ob pol 14. uri se vrši v Mariboru sestanek katehetov.

š Poslanec Davorin Krajnc je toliko ozdravel, da je lahko zapustil bolniško postelj.

š Okrajni glavar dr. Ipavie v Mariboru se je vrnil z enomesečnega dopusta in je prevzel uradne posle.

š Bivši okrajni glavar dr. Srečko Lajnšič je odprl v Mariboru v Verstovškovi hiši posredovalno pisarno. Dr. Lajnšič je ob zlomu Avstrije s svojo odločnostjo mnogo pripomogel, da je Maribor z našimi severnimi kraji pripadel Jugoslaviji. Breziznajni, nekoligjalni in brezsrčni radikali v Mariboru so dr. Lajnšiča ugonobili.

š Vodja policijskega komisarijata v Mariboru višji policijski svetnik g. Kerševan je nastopil daljši dopust. Nadomestuje ga svetnik g. Puš.

š Protestni shod proti uredbi o draginjskih dokladah državnih upokoencev priredi »Društvo jugosl. drž. uslužbenecv in upokoencev« dne 8. novembra 1924 ob 18. (6.) uri v veliki kazinski dvorani v Mariboru. Državni uslužbenec in upokojenec, udeležito se shoda polnoštevilno.

š Tovarna čokolade »Sanac« v Hočah nastavlja Orjunaše. Podjetje, ki itak ni bogve kako jako, bi storilo sobi več dobrega, ako se ne bi vmešavalo v politiko.

š Špijonska afera v Mariboru. Mariborski listi so zadnje dni prinesli nasprotujoče si vesti o aretiranjem naredniku Ošlaku. Na celi stvari je le toliko resnice, da je aretirani narednik mariborskega vojnega okruha Ošlak naročil pri izdelovalcu štampljk na Slomškovem trgu 50 štampljk raznih vojaških uradov. Ošlak, ki je naročil štampljke, se je pri naročilu podpisal »kapetan« — špijonski agent vojnega ministrstva. Izdelovalec štampljk pa je bil toli previden in je policiji javil, kako naročilo je dobil. Policija je celo stvar pazno zasledovala. In ko je bilo dovolj dokazov, da gre za kriminalno zadevo, je policija odredila hišno preiskavo v stanovanju »kapetana« Ošlaka. Tam so našli mnogo obtežilnega materiala; posebno značilno je, da je posedoval Ošlak uradno štampljko štabnega oddelka vojnega ministrstva, kjer je nekdanj služboval. Pri njem so našli še dve drugi vojaški štampljki. Z narednikom Ošlakom je bil obenem aretirani tudi tipograf in socialistični občinski svetnik njegov brat Ošlak. Ko pa se je dokazalo, da ni v nobeni zvezi z »delovanjem« svojega brata, so ga izpustili. Ravnotako so tudi neresnična poročila, da je bil aretirani trgovec Ošlak na Aleksandrovi cesti, kateri ni v nobeni zvezi z aretirancem. Toli-ko resnici na lubo.

Ljubljanske novice.

lj K umoru Ferdinanda Pipana. Pisca pisma 6. XI. t. l., ki je prispelo iz nekega kraja Slovenije, naprošam, da mi pošlje obljubljene podatke, ki bodo gotovo v korist preiskave. — Policijski direktor: dr. Guštin.

lj Umrli so v Ljubljani: Martin Mezek, sluga Mestne hranilnice v pok., 72 let. — Karolina Trpin, hišna, 21 let. — Josip Čebulj, mestni delavec v pok., 76 let.

lj Potkov trg. Na včerajšnjem trgu je bilo mnogo najrazličnejših postnih živil. Polg zelenjave in sadja, ki je obdržalo svoje povprečne cene, je bila na trgu bogata izbira raznih mlečnih izdelkov in pa gob in rib. Domači sir po 10 Din kg, smetana v domačih mericah po 2 do 3 Din, presno maslo po 50, čajno maslo po 70 Din. Tudi jesenskih gob in sadja je bilo obilo. Dobile so se lepe ščuke kg po 36 do 37 Din mrene po 36—37 Din kg, somi po 30 Din kg, dalje peršlji po 5 Din, črnooke po 20 Din in sardele po 30 Din kg. Dobile pa so se tudi razne domače manjše ribe, kakor belice, poluški in klini. Neka ženska je prinesla na trg še celo žabe in jih prodajala po 1 Din par. Bilo je tudi dosti divjačine po običajnih, že parkrat navedenih cenah. — Cvetlični trg je bil poln raznega domačega in umetnega jesenskega cvetja, cene so bile precej visoke.

lj Zaplenjeno mleko. Včeraj je uvedlo tržno nadzorstvo pregled mleka. Mleko je bilo vobče dobro, samo dvema mlekaricama so mleko zaplenili in ga razlili. Dotični mlekarici pa bodo ovadili še tudi državnemu pravdniku.

lj Pohajanje psov po sadnem in živilskem trgu. Mestno tržno nadzorstvo opozarja vse lastnike psov, da jih ne vodijo seboj ob tržnih urah po sadnem in živilskem trgu. Vsakega psa, ki ga bodo zalotili, bodo oddali konjaču, lastnika pa kaznovali.

lj Prodaja stoječega drevja za drva v Mestnem Logu. Mestni magistrat razpisuje za nedeljo, dne 9. t. m. prostovoljno javno dražbo raznega stoječega drevja v Hribarjevem gaju, na Pasjem brodu in ob Zelenu poti. Dražba se prične ob 9. uri dopoldne pri bivšem kopališču v Kolesiji in se event. nadaljuje tudi popoldne. Interesenti se vabijo, da se te dražbe v čim večjem številu udeležijo, ker se bo prodalo preko 200 drevov. Dražbeni pogoji se bodo razglasili na licu mesta in so na vpogled tudi v mestnem gospodarskem uradu med običajnimi uradnimi urami.

Prosveta.

pr Komorni večer ob ljudskih cenah. V ponedeljek dne 10. novembra bo izvajala gospa Pavla Lovšetova s sodelovanjem svoje učenke g. Ribičeve 14 najlepših pesemskih umotvorov peterih ruskih skladateljev. Večina teh pesmi se izvaja prvič v Ljubljani. Poleg melodioznih romanc obsega program tudi Kjujevo pesem razmišljajoče vsebine, v kateri nam prikazuje medsebojno zavidanje neživih in živih bitij, ki hrepene vsa po bolj-ši usodi kot je njih lastna. Glierova »Rusalka« je moderna koloraturna slika gozdne vile z intonacijsko težkimi oblikami in duhovito pisanim klavirskim partom. Od Grečanirovih je karakteristična »Solze« in divna, čustva polna »Noč«. Utrunjanje zvezd — polnočno razpoloženje — nežna poezija vseskozi. Istotako priprosta, a tembolj v srce segajoča »Spomin« in »Vdova« od istega skladatelja. Musorgski s svojimi svetovnoznanimi pesmicami »Iz otroške sobe« bo zastopan s par najoriginalnejšimi izmed njih. V teh skladbah, katerim je besedilo napisal sam komponist, je tako živo podana cela lestvica otroških čustev od razmišljene pobožnosti do strahu, prefriganosti, trme in jezice, da so te biserne pesmice pravcata glasbena fotografija otroške duše. Spored zaključuje od istega skladatelja najoriginalnejši umotvor, pesem pijanke »Hopak«, katero je neki berlinski kritik nazval »bajni domislek Musorgskijev«.

pr Spored II. muzikalnega predavanja za mladno, ki se vrši v nedeljo 9. nov. ob pol enajsti uri v Filharmonični dvorani. Uvodno besedo govori gospod Josip Brnobič. Operni pevec Drago Hrčič iz Zagreba zapoje sledeče pesmi: Livadič: Dobrodošlica; Lisinski: Njoj; Zajc: Gondola, Mletačka elegija; Hatze: Uvelo listje; Gotovac: U prkos, Momački jadi; Šafranek: Hasanaginica; Bersa: Postolar iz Delfta. Koncert se mora točno začeti, ker nastopi g. Hrčič še isti večer v Zagrebški operi.

pr Božičnice, za solo, meš. zbor in orgle, zložil in božjemu Detetu poklonil P. Hugolin Sattner. Cena partituri 20 D. Dobe se izključno le pri skladatelju v francišk. samostanu v Ljubljani. Pesem je šest. Vse so nove, jako ljubeznjive, melodijozne, plemenite, ne težke, polne božičnega veselja, pravo slovensko blago. Menim, da prav nič ne zaostajajo za Planikam, najbrže jih prekose. Glasovi niso izšli, ker bi izdajo silno podražili. Božič je še daleč, vsak pevovodja jih do takrat lahko priredi in nauči. Za 20 Din se pošljejo franko.

Narodno gledališče v Ljubljani.

DRAMA.

Začetek ob 8. uri zvečer.

Sobota, 8. novembra: »Sestero oseb išče avtorja«. Red A.

Nedelja, 9. novembra: »Zora, dan, noč«. Izven. Ponedeljek, 10. nov.: »Pri Hrastovih«. Red B.

OPERA.

Začetek ob pol 8. uri zvečer.

Sobota, 8. novembra: »Cavalleria rusticana« »V vodnjaku«. Red C.

Nedelja, 9. novembra: »Trubadur«. Gostuje tenorist dr. M. Adrijan z Dunaja. Izven.

Ponedeljek, 10. novembra: Zaprt.

Nedelja v Narodnem gledališču. V nedeljo dne 9. t. m. bo v gledališču izredno lepa predstava. Gostoval bo zopet naš odlični slovenski tenorist g. dr. Makso Moric-Adrian v lepi in veliki tenorski vlogi kot Manrico v Verdijevi operi Trubadur. Ta partija nudi pevcu priliko, da izkaže vso svojo lepoto, izobraženost glasu, tako da bo gost mogel pokazati vse vrline, vso blestečo barvo svojega glasu. Partija je brezdvomno ena najodličnejših tenorskih partij svetovnega opernega repertoarja. Po dosedanjih uspehih sodeč je g. dr. Moric v tej vlogi naravnost izvrsten. — V drami je prva repriza ljubke ljubzenske igre Zora, dan, noč. Obe predstavi sta izven.

D. NICODEMI: ZORA, DAN, NOČ.

Italijanski avtor riše v igri zgodbo dveh mladih src, ki se prehitro vežeta in zato šele po ovinku neveselnosti srečno prideta do cilja. Lokaliziral je dramo na obe glavni osebi, vse ostalo govori izza kulisa; tako je nastalo v delu pravilčno obeležje, ki diha kipenje, je in razočaranje le zato, da more priti sreča v tem obilnejši meri. Mario, ki se nahaja zaradi nekega spopada tik pred dvobojem, zasledi v gaju zgodaj jutraj lepo deklico, jo zasleduje do doma in ji sledi proti njeni volji na vrt vilo. Zaplete jo v razgovor, zbudi s pripovedovanjem o dvoboju njeno zanimanje in pospeši ljubavno izpoved. To je bilo ob zori. Iz dvoboja se vrne Mario kot zmagovalec, pričakuje triumfa, doleti ga pa vabilo na malico. Svoje glava se sporečeta in se razideta. Zvečer popusti pri njem samoljubje, pri Ani romantičnost in luna posije na srečen par, ki je v dogodkih enega dne zgradil svoje razmerje. Odraže igre je južno, radostno in temperamentno; vsebina obeh bitij se izžirava v blestečem dvogovoru, v čegar ritmu naj iščeta igralca svoje polje. Mario in Ana sta otoka družbe, moderno sta vzgojena, brez sentimentalnosti. Njihovi občutki radi kipe preko lupine form in samozavesti.

Pri ljubljanskem inscenaciji se ne more govoriti o režiji. Scenična okolica, ki naj tvori igri primerno vedro celoto, ni bila prevdajena. Brez ljubezni je bila sestavljena in je ovirala jasnost igre. V dialog režiserjeva volja ni posegla, zato ni mogel postati zaokrožen, ampak je običal v sestavinah. Gospod Kralj je imel dosti težavno vlogo; treba je bilo podati uglajenega, temperamentnega, duhoitega in vendar ne izključno kavalirskega ljubimca. Za to nalogo mu mapjka v prvi vrsti temperamenta, s katerim bi lahko ustvaril osebno noto. Njegov jezik ima neslovensko dialektno barvo, ki zelo moti. Sitno je, če zbujajo ljubimec spomin na abecedo. Gospa Šaričeva je bila dobra Ana, v igri in govoru močnejši, naravnejši in zato verjetnejši del. Dala je igri pravo noto mladostne vedrine, ki jo je razsvetljava odra dosledno prezirala. M.

Naznanila.

Rokodelski dom. V ponedeljek dne 10. novembra bo predaval v dvorani Rokodelskega doma g. prof. Janko Mlakar o »Starih dobrih časih«. Vstop prost. Pričetek točno ob 8. uri zvečer.

Kat. društvo rokodelskih pomočnikov bo vprizorilo v nedeljo 9. t. m. v Rokodelskem domu Fr. S. Finžgarjevo ljudsko igro s petjem »Po z ak la d a«. Pričetek predstave točno ob pol 8 zvečer.

Sentpetersko prosvetno društvo priredi v ponedeljek, 10. t. m. ob 20. zvečer v svojih društvenih prostorih predavanje. Predava zdravstveni nadzornik dr. Ivo Pirč o »Snagie«. Predavanje bodo spremljale kinematografske slike. Vstop prost.

Slov. kat. akad. starešinstvo ima svoj sestanek v nedeljo 9. t. m. ob 16. uri v št. Vidu nad Ljubljano pri »Jožefu« (nasproti ljudskemu domu). Odhod z vlakom ob 15. uri. Vse člane vabi — predsednik.

Družabni klub vabi vse člane in prijatelje kluba na izredni občni zbor, ki se vrši v soboto, dne 8. t. m. ob 8 zvečer v hotelu Unionu v Rožah. Dnevni red: 1. Volitev predsednika. 2. Slučajnosti. — Odbor.

Cerle Français naznanja, da se je III. tečaj za družabne pogovore ob ponedeljkih in četrčkih od 18.30 do 19.30 ure razdelil na dva dela: prvi oddelek vodi ga Arsenija, drugega g. baron Knorring. Novi člani se še sprejemajo v vse kurze; mesečna članarina znaša le Din 10.— Prijave sprejema vsak večer razen ob sobotah ob 18. šolski sluga g. Schott v L. drž. gimn. v Tomanovi ulici, ki da tudi vse druge informacije.

Francoski otroški vrtec v Ljubljani. Francoski krožek v Ljubljani se usvoja naznaniti vsem, ki se zanimajo za francoski jezik, da bo otvoril 15. t. m. francoski otroški vrtec z namenom, da se otroci od 6. do 12. leta igraje nauče francosčine pod vodstvom izkušene in visoko izobražene gospe. Učnina bo zmerna. Oglasiti se je pri bibliotekarju francoskega inštituta (muzej) od 10.—12., od 15.—18. ure).

Pevski zbor Glasbene Matice. Zborova šola je v soboto, 8. t. m. ob pol 8. zvečer na

Dr. OETKER-jev

prah za pudding

Dobi se povsod ali pa pri
(Svetla glava.)
Josip Reich, Maribor

Primorske novice.

p Četrty november in Slovani. Povodom proslave zmage piše »Pučki Prijatelje« na uvodnem mestu med drugim: »Ko so tedaj (1918.) prihajale italijanske čete v naše pokrajine, so nam obetale razne visoke italijanske osebnosti popolno svobodo v krilu Italije. Obetali so nam svobodno porabo našega jezika v uradih, svoboden kulturni in narodni razvoj. Obetali so nam, da nam puste naše šole in da nam otvorijo še nove, katerih nam Avstrija ni hotela dati. Prišla je aneksija. Ob tej priliki so nam vse te obljube pred samim parlamentom slovesno zajamčili z ministrskih stolic. A sedaj, po šestih letih po okupaciji? V uradih ne moremo govoriti v svojem jeziku, na sodnih se ne moremo braniti v svojem jeziku, nasilje nam čisto ne dovoljava pravice niti v cerkvi. Nad našimi šolami visi Gentilijev meč. Otroci se morajo učiti v nematerinskem jeziku. Prosvetni minister našim poslancem odkrito tolmači nakano, da nas raznarodijo, kakor bi lista za kaka malenkostna in poštena stvar.« List zaključuje: »Mi verujemo, da pridejo novi dnevi, v katerih se bomo mi in italijanski narod oddahnili od krivic.«

p Tržaški občinski svet se raspusti? Glasilo komatobentov in invalidov Julijske Benečije »La frontierac« beleži govorice, da bo tržaški občinski svet v najkrajšem času raz-

mesto v ponedeljek (koncert ge. Lovšetove). Odbor.

Mengeš. Pevsko društvo »Zora« iz Ježice priredi v nedeljo dne 9. t. m. ob pol 4. uri v dvorani izobraževalnega društva koncert. — Vljudno vabljeni.

Turistika in sport.

Vaditeljski tečaj težkoatletične sekcije S. K. Slovana se vrši kakor vsako nedeljo, dne 9. novembra v lokalu Volker, Poljanska cesta. Začetek ob 10. uri dopoldne. Polnočestvilenost in točnost! — Načelnik.

Rapid (Maribor): Jadran igrata jutri zadnjo jesensko prvenstveno tekmo I. razreda LNP. Jadran stoji momentano na II., Rapid na III. mestu med 7 klubov. Ker ju loči le 1 točka pripade II. mesto definitivno zmagaletu v jutrišnji tekmi. Oba kluba sta v dobri formi, Rapid se je zadnje čase toliko popravil, da je napredoval iz zadnjega mesta na tretje ter pustil za seboj Primorje, Hermes, Maribor in Celje. Tekma se prične ob 15. uri na igrišču Ilirije.

Ilirija: Hermes. Jutri ob 13.30 uri absolutno Ilirija in Hermes prijateljsko tekmo, ki obeta interesanten sport. Ilirija nastopi v nekoliko spremenjeni sestavi, od katere si mnogo obeta, Hermes igra kompletno z moštvom, ki se je v zadnjih dveh prvenstvenih tekmah pokazalo v dobri formi. — Ob 9.30 dop. igrajo juniorji Ilirije z rezervo Slovana.

URUGUAY — ARGENTINA.

Zadnjič smo pisali, kako so Uruguayci zmerjali domače moštvo, ko je bilo poraženo od Argentine. Rekli so jim, da nikakor ne zasluži imena olimpskega zmagovalca. Sedaj prinašajo južnoameriški listi obširna poročila o dvakratni igri med južnoameriškim tekmečema v Buenos Aires, gl. m. Argentine. Argentineci so že itak zelo vročerkvini; 29. septembra pa, na dan prve igre, so zavreli. Že v opoldanskih urah nisi mogel več priti do stadiona. V areni sami je valovala velikanska množica agor in dol; da bi dosegli kolikor mogoče visoke dohodke, so prodajali prireditelji sedeže, ki jih je videla samo njih domišljija, ki jih pa v resnici ni bilo. Vsak se je usedel, kamor se je mogel. S tribun niso mogli skoraj nič videti, ker so bile vse ograje in vsa stopnišča natlačena polna. Loža časnikarjev je vzelo občinstvo z naskokom, in časnikarji so

si morali delati beležke sredi razburkanih človeških valov.

Ko so prišli igralci noter, so takoj povedali prirediteljem, da ne bodo mogli igrati. Zunanji igralci se sploh gibati niso mogli, ob robu sedeži gledavci so jih preveč ovirali. Vseeno se je pa igra pričela. A ne dolgo in že so uvideli, da je nemogoče igrati naprej, in peljali so igralce v kabino nazaj. Občinstvo je protestiralo in je zahtevalo denar nazaj, a argentinska nogometna zveza ni hotela o tem nič slišati. Policija je morala igrišče sprazniti, pa še hud boj je bojevala z občinstvom. Časopisje je enodušno označilo kot krivca neuspele igre argentinsko zvezo, ker je pripustila preveč gledavcev k igri.

Uruguayci so rekli nato, da drugič ne bodo igrali; a so se dali pregovoriti in so 5. oktobra spet nastopili. Ker gledavci niso bili dobili vstopnine nazaj, so bili sedaj še bolj razburjeni kakor prej. Sicer niso mogli več naskočiti igrišča, ker so bili med tem zgradili cel zid iz betona vmes, a vpili so še bolj in nemir je bil nepopisen. Vse je šlo na račun Uruguaycev, zbegali so jih in so Uruguayci res zgubili, 0 : 1. Na koncu igre so pa zahtevali revanš in sicer v — Evropi, češ, da pred južnoameriškim občinstvom normalen potek igre ni mogoč. Argentineci so bili s predlogom zadovoljni, in sedaj je samo še vprašanje, kdo bo v Evropi ta vsekakor zanimivi predlog udeležil in tekmo organiziral. Najbolj pripravi bi bili Španci ali Italijani, že po svojem temperamentu. Ker bosta šli obe moštvi potem naokoli, bo videla Evropa res prvovrsten nogomet.

Poizvedovanja.

Našla se je rjava usnjata deklška torbica pred dramskim gledališčem. Torbico je skoro gotovo izgubila kaka učenka. Na notranji strani torbice je s črnim napisano ime lastnice. Torbico dobi lastnica nazaj v našem uredništvu v večernih urah.

Našel se je v Komenskega ulici robec za na glavo. Dobi se v št. Peterski vojašnici, pritičje levo, II. vrata.

Izgubljeni ključ. Dne 31. pr. m. je izgubil postrešek štev. 26 pet ključev na poti od artiljerijske vojašnice po Dunajski cesti do kolodvoru. Kdor jih je našel, se naproša, naj jih vrne imenovanemu komisijonarju na glavnem kolodvoru proti nagradi.

Zanimivosti.

Preizkušnja naravnih in umetnih kamnov.

Dokler bo živelo človeštvo, se lahko z gotovostjo trdi, da bo imelo veselje se lišpati z nakiti. Take nakite najdemo že v pradobi, ter so obstojali iz školjk in drugega, najdemo jih pa tudi danes, bodisi v civiliziranem svetu, bodisi pri divjakih, kjer je kričeče barvasta steklena verižica najljubši predmet za zamenjavanje blaga. Že v faraonskih časih je bila zelo razvita draguljarska umetnost, čigar priča nam je krasen kraljev nakit iz faraonovih grobov, ki je spravljen v berlinskem muzeju. V takratni dobi so poznali sicer le polzlahne kamene. Šele v mnogo poznejšem času se je prikazal zlahni kamen. In kot zadnji izmed njih je bil dijamant.

Z ozirom na cenilno vrednost delimo zlatno kamenje v skupine. Pripomniti je pa k temu, da v ceni marsikakega, sicer manj vreden kamen, ki ima posebno lepoto ali velikost prekaša, ali pa je vsaj enako vreden z zlahnim kamnom, in da zahteva moda marsikakšno spremembo v ceni.

Ker so cene teh polzlahnih in zlahnih kamnov za veliko množico ljudi, ki sicer čuti isto potrebo za lišpanje, previsoke se poslužuje cenih barvnih steklenih bisserov. V toku časa so začeli ponarejevati zlahne kamene s steklom, ter so s tem dosegli nakit, ki se da tudi vdelati.

Moderna tehnika je v tem pogledu že ustvarila tako dobre imitacije, da ostane taka potvorba v očeh lajka popolnoma neopazna. Kolikokrat se je pripetilo, in to po vseh delih sveta, da so visoke gospe nosile od vseh občudovane nakite, pri katerih se je pa končno ugotovilo, da niso bili pravi, ker jih je soproj za časa denarne krize zamenjal s ponarejenimi. Za strokovnjaka ni težko ugotoviti, ali je kamen pristen ali ponarejen.

Ta preizkušnja temelji predvsem na trdoti, ki bazira na dejstvu, da trši kamen reže mehkejšega. Tako obstoja mednarodno merilo za trdoto, ki temelji na trdoti gotovih kamnov kakor topas, korund, dijamant in drugi. Pri preizkušnji se uporablja posebna vrsta kamnov, ki so vdelani v srebro. Če režemo z njimi kamen, kateri naj bi se preizkusil, spoznamo z lahkoto, v katero vrsto trdote ga lahko uvrstimo.

Drugo jako važno sredstvo za preizkušnjo pristnosti je specifična teža kamna, katera se lahko ugotovi le pri nevdelanih kamnih, vseeno ali so polirani ali surovi. Najbolj enostavno se lahko izvršuje to tehtanje potom specifično-analitične tehnice, takozvane »Mohrsove tehnice«. Tehtajo se kamni v takozv. »Thouletovi« raztonini t. j. Jodidova raztopina; uteči kateri se

dajo na drugo stran tehtnice, nam kažejo specifično težo. V kontrolo tega tehtanja se uporabljajo še takozv. indikatorje, t. s. gotove kovine, čijih specifična teža je znana, ter se jih položi na mesto prej tehtanih kamnov.

PRIMERJANJE ŠTEVILK.

Če nam kdo kakšno visoko številko pove, si navadno nič določnega ne moremo predstavljati; govorimo o milijonih, milijardah in bilijonih, pa nimamo pravega pojma, kaj je to. Sekundni kazalec na uri napravi na uro 3600 sekund, na dan 84.600, na leto (365 dni) 31.536.000 sekund. Milijon sekund je torej 11 dni, 13 ur, 46 minut in 40 sekund. Sedaj pride pa veliki skok. Pri nemškem denarju na primer smo se navadili, da smo izgovarjali besedo milijarda kar tjavendan. Če pa preračunamo, vidimo, da je milijarda sekund isto kakor skoraj 32 let. In kako kratka je sekunda! Tisoč milijard je pa nemški bilijon; in bilijon papirnatih mark je bil enak zlati marki. Kar štejemo v zgodovinskem času nazaj, ne moremo priti na bilijon sekund, kajti to je 31.719 let. Uboga Keopsova piramida v Egiptu! Smatrajo te za eno najstarejših stavb na zemlji in vendar ne dosegaš niti 150 milijard sekund. Kaj šele od ustanovitve Rima ali od Kristusovega rojstva ali od Mohamedovega bega! Od odkritja Amerike do danes ni preteklo niti štirinajst milijard sekund.

V DEVETIH DNEH IZ CURIHA V TEHERAN.

Iz Curiha v Teheran glavno mesto Perzije, hoče leteti švicarski letalec nadporočnik Mittelholzer. Vzel bo seboj samo še enega mehanika, torej tako kakor Pelletier d'Oisy. Nad 5600 km dolgo pot je razdelil Mittelholzer v deset etap: 1. Curih—Pisa 500 km; 2. Pisa—Neapol 500 km; 3. Neapol—Brindisi 500 km; 4. Brindisi—Atene 700 km; 5. Atene—otok Rodos 500 km; 6. Rodos—Mersina (v južni Mali Aziji) 700 km; 7. Mersina—Nesibim (severni Mezopotamiji) 700 km; 8. Nesibim—Bagdad 700 km; 9. Bagdad—Hamadan (že v Perziji) 500 km; 10. Hamadan—Teheran 300 km. Prvi dve etapi bo napravil v enem dnevu, torej devet dni. Letel bo s povprečno hitrostjo 130 km na uro. Med vožnjo bo fotografiral s

kino-aparatom kraje in pokrajine, ki jih doslej še nihče ni; v Perziji se bo mudil dva meseca in bo na željo perzijske vlade iskal pripravnih krajev za ustanovitev zračne zveze med njimi. Ker obstoji že zveza Marseille—Ženeva—Curih—Dunaj—Belgrad—Carigrad—Angora, bi lahko novo pot pozneje kar tej zvezi priključil. Iz Curiha v Angoro bi lahko prišli v treh dneh itd. Tako postaja svet zmeraj manjši.

DELOVANJE PODZEMELJSKIH SIL NA ISLANDIJI.

Islandija, oni 150.000 km² obsegajoči veliki severni otok, je vsa vulkanična. Že ime geizir za vroč vulkanski vrelec je od tam. Od letošnjega 26. avgusta naprej podzemne sile spet močneje delujejo, in sicer najbolj na jugozapadnem delu, ki sploh zmeraj največ trpi. Tako je nastal tam s strašnim pokanjem nov

blatni ognjenik; enajst metrov globoka vdorina meče iz sebe v kratkih presledkih, včasih na sekunde, blato, pomešano z vročo vodo, in tla naokoli se gibljejo in vrejo kakor lonec vrele kaše. Obenem prihajajo iz zemlje ogromne množine zveplene pare, ki uničujele vse rastlinstvo v bližini.

HITRA ŠIVILJA.

V Parizu priredijo vsako leto tekmo, katera šivilja je najhitrejša. Tako tudi letos. Zmagala je petindvajsetletna Marcela Guillon, napravila je v par minutah svilenno večerno obleko brez rokavov. Doslej je imela na teden 135 frankov, na mesec torej 540, sedaj ji je pa obljubila tvečka, kjer je nastavljena, letno plačo 40.000 frankov, na mesec torej 3333 frankov. Francoski frank ima vrednost 3.6 dinarja; 3333 frankov je torej 12.000 dinarjev

Po svetu.

Peking pred 200 leti.

Nek član znane plemenitaške rodbine Grimaldi v Dženovi, potomec slavnega admirala Grimaldija in bratranec Dorije, je pred 200 leti kot jezuit odšel na Kitajsko. Določen je bil za prevajalca in prepisavca v zgodovinski zbirki kitajskega cesarja. Enajst bratov je tvorilo njegovo družbo, njih vozove so vlekli voli. Sledili so jim vojaki, ki naj bi belce branili v slučaju sovražnosti s strani domačinov. Jezuit je bil oblečen v kitajsko nošo, imeli so kito in brke, viseče navzdol, koničast klobuk in zelo dolge nohte. Tako so potovali v notranjost kitajske dežele. Po več kot tritedenskem potovanju so dospeli na široko cesto, ki je bila tlakana z granitom in kmalu so opazili nebroj stolpov in streh, ki so se dvigale iz množicnih zidov. Bil je to Peking, glavno mesto kitajskega cesarstva. Pri veliki porcelanasti vratih se je karavana ustavila. Oficer je pregledal njih listine in nato so smeli naprej v mesto.

O svojih vtisih v Peking piše o. Grimaldi sledeče: Našel sem tu tri mesta, obdana od nedostopnega obzidja, v katerih se nahaja rumeno prebivalstvo, ki ga moramo ceniti na več milijonov duš. Tu se nahajajo palače, pagode in prav različna svetišča v velikem številu. To so bogate zgradbe, v katerih so krasne stvari. Ceste so ravne in široke, hiše nizke in brez oken na cesti. Tri vrste državljanov živi v mestu: prvič pismeni, ki edini lahko dobe kako državno službo, to so mandarin; drugič obrtniki in trgovci, ki neprestano marljivo delajo, in narod delavcev, ki stanuje ob mestnem zidovju in katerega naloga je, dovažati mestu hrano. Zločince vtaknejo v vojaško suknjo, iz njih postanejo slabi vojaki, ki nosijo težko musketo (puško) in vsakokrat obrnejo glavo proč, kadar počti strel. Večina ljudi je Konfucijeve vere. Za najhujši zločin smatrajo tatvino. Kazni zanje so siino mučne. Večkrat so tatovi obsojeni na smrt in njih starši so prisiljeni, prepevati pred truplom, ki ga izpostavijo pred mestnimi vrati, da ga požro psi. Da je človek obsojen, zadostuje tudi, če ni ugajal kakemu mandarinu ali pa cesarju, ki ga smatrajo za starejšega sina Neba.

Cesarska palača, ki obvladuje obe mesti, tatarsko in kitajsko, je podobna trdnjavi. Cesar je nebeška oseba, oblečena v osem svilenih oblek, ki jih obleče eno nad drugo. Vezene so z zmagi. Na glavi nosi čepico iz zlatih niti; enaki so čevlji; pas ima iz zlata in na njem je pritrjena cela vrsta malih medev.

Mandarin Phu je policijski ravnatelj v onem delu palače, kjer žive cesarjeve žene, katerih je 3000 in ki so zaprte po celicah.

O. Grimaldi je prisostvoval praznovanju začetka pomladi. Cesar se v slovesnem sprejemu poda v svetišče kmetov. Kot je starodavna navada, prime za zlat plug in zorje eno brazdo. Dostojašiveniki vodijo konje. Vsi prisotni so na kolenih, razen sto kmetov, ki prepevajo stare svete pesmi. Po končanem obredu se vrne cesar v nosilnici v svojo palačo v spremstvu tisoč vojakov.

Po stari navadi se Kitajci poročijo v dvanajstem ali trinajstem letu. V Peking starši ne marajo dekle, če se jim rodi deklica, jo izpostavijo na cesti in prepuste njeni usodi, sinove pa vzgojijo, da jim pomagajo v starosti.

O. Grimaldi je ostal deset let v Peking v naselbini oo. jezuitov, katero je bil ustanovil l. 1670. o. Verbiest, učeni belgijski zvezdoslovec, ki je bil dobil od cesarja dovoljenje, svobodno izvrševati obrede sv. Cerkev, a samo v tujkem delu mesta.

sv Brezposelnost v Češkoslovaški. Koncem meseca avgusta t. l. je bilo v Češkoslovaški republikli 78.744 oseb brez posla; drž. podpora je prejemale 8491 oseb.

sv Dom za dijakinje v Pragi. Kolo slušateljic visokih šol v Pragi je s sodelovanjem Zveze češkoslovaškega dijaštva pravkar dogradilo v Pragi, Vinohrady, mogočen lastni dom. Zgradba obsega 120 sob z dvema posteljnima, kopalnico, obednico, telovadnico, konverzijske prostore, sprejemnico itd. Razen tega je v zgradbi javna restavracija, katere čisti dohodki naj doprinesejo za prehrano dijakinj in upravne stroške. Dom »Budeč« pa ni namenjen samo dijakinjam, ampak je mišljen tudi kot ženski hotel, v katerem bodo našli ženski gostje najskrbnejšo oskrbo, in sicer zlasti tudi v slučaju bolezni. Vsak gost doma in ženskega hotela ima pravico do brezplačne zdravniške oskrbe ter bolniške střežbe. Hišni red stoji na etičnem stališču in hoče zagotoviti domu dobro ime. Gostje doma bodo smeli sprejemati ženske ali moške obiske samo v skupni konverzijski ozi. sprejemni dvorani. — Stroški za zgradbo doma znašajo 3½ milijona Kč, ki jih je Kolo pokrilo deloma s prostovoljnimi zbirkami, deloma z oddajo mest za dijakinje v domu, deloma z državno podporo. Za notranjo opremo doma je potrebnih še nadaljnjih pol milijona č. kron. Upajo, da se dom otvori maja prihodnje leto.

sv Razmere v Avstraliji. Graška »Tagesspost« priobčuje iz glavnega mesta južne Avstralije Adelaide dopis o tamkajšnjih razmerah, ki utegne razpršiti preročane slike o Avstraliji marsikomu tudi pri nas. Dopisnik poroča: »Za seboj imamo slabo zimo z malo dežja. Sedaj koncem septembra, v začetku avstralskega poletja, je že zelo vroče in vse se suši. Živina poginja v tisočih in žalostno bo tu, ako bo letina slaba, češar se je bati. Vse, kar človek potrebuje, je zelo drago in brezposelnost je izredno velika. Priseljavanje je do maja 1923. ustavljeno in spričlo vladajoče brezposelnosti se tudi potem vrata za evropske izselence najbrže še ne odpro. Sicer je po ovinkih nekaj ljudi dospelo v Avstralijo, toda plačati so morali vsak po 100 funtov šterlingov pristojbine. Visti, da v Avstraliji primanjkuje ženstva, velja le za severnoavstralske pokrajine, kjer je podnebje skrajno neugodno.«

sv Tekme poštinih golobov. Društvo gojiteljev poštinih golobov za češke zapadne pokrajine s sedežem v Plznu je priredilo s svojimi poštinih golobi tri tekme. Prva tekma je bila z golobi letnika 1923. dne 8. junija 1924. iz Napajedel (Moravsko) v Plzen (zračna razdalja 308 km). Golobe so v Napajedlih omenjeni dan zjutraj ob 6. uri 10 minut izpustili in še isti dan je priletel prvi golob v svoj domači golobnjak ob 3. uri 22 minut 15 sekund. Ta golob je letel s hitrostjo 712 metrov v minuti. Ostali golobje so prileteli nekaj kasneje. — Druga tekma se je vršila z golobi raznih letnikov dne 23. junija t. l. od Andreja (na Slovaškem) v Plzen (zračna daljava 452 km). Golobe so izpustili pri Sv. Andreju dne 29. junija zjutraj ob šestih in naslednji dan se je vrnil prvi golob v svoj golobnjak ob 9. uri in 30 minut. Drugi golobje tekmeči so prileteli domov nekoliko pozneje. — Tretja tekma z golobi letnika 1924. se je priredila dne 21. septembra 1924 iz Nameštja (na Moravskem) v Plzen (zračna daljava 208 km). Golobe so izpustili dne 21. septembra 1924 ob osmih in še tisti dan je priletel prvi golob v svoj hišico ob eni 12 minut. Ta golob je letel s hitrostjo 904 metrov v minuti. Njegovi tovariši so prileteli kmalu za njim in do večera je bila polovica tekmecev doma, druga polovica je prifrčala naslednji dan izvemši 10 golobov, ki so med potjo izgubili smer. Tekme so se vršile pod kontrolo ministrstva narodne obrambe.

Poravnajte naročnino!

Schicht

Pravo Schichtovo milo z znamko „Jelen“

je priljubljeno pri vseh varčnih gospodinjah

Pravo samo z imenom „Schicht“ in znamko „Jelen“!

Gospodarstvo.

Soja ali ameriški fižol.

Na Japonskem se je v davnih časih rabila soja za zeleno gnojenje riževga polja. Ta vrsta gnojenja je torej tam že davno znana. Pri nas se pa zeleno gnojenje sploh ne da niti z inkarnatno deteljo, graščico, bobom vpletati, četudi nam splošno primanjkuje gnoj; kaj pa šele da bi začeli vpeljovati zeleno gnojenje z novo rastlino, za katero bi morali seme kupovati na Kitajskem, Japonskem ali v Ameriki.

Kakor že v začetku omenjeno ljubi soja toplejšo podnebje, je torej proti mrazu bolj občutljiva. Vendar imamo glede dozorelosti več vrst, ki so deloma dolgorastne, pozne, deloma kratkorastne, zgodnje vrste. Ena zgodnja, siva, nizka vrsta soje je Sangoro, ki dozori v srednji Evropi v treh mesecih in pol; ta se deli v dve podvrsti s sivim in s črnim semenom. Vse druge vrste so bolj pozne in potrebujejo pet do šest mesecev do dozoritve. Na pr. Ito San, ki se zelo razraste in bi morda prišla vpoštev kot krma za živino v naših krajih. Mammoth yellow je velika ameriška vrsta, ki pri nas pride komaj do cvetja, da bi pa dozorela, o tem ni misliti. To bo nazbrže tista vrsta, ki se je letos pri nas vpeljala iz Amerike. S kakim uspehom bomo videli takoj.

Letošnjo pomlad je te polkuse uvedel g. Toman od anonimnega urada Aloma-Company s sojo iz Amerike, ki je bila najbrž vrste Mammoth yellow, kajti samo ta ima do poldrugi meter dolge poganjke, kakor so pozikusi pri Kmetijski družbi pokazali. O njeni pozni dozorelosti poroča g. dr. Schwab, da je imela bujno rast, toda na cvetje je zaman čakal mesece in mesece. Šele v drugi polovici septembra je opazil kakih pet popkov, ki niso bili večji od prosa, in pa en razvit cvet, pozneje je pa bilo videti veliko množino strokov. Ako dozori rastlina do druge polovice oktobra, je uspeša. Toda ravno o tem je treba zelo dvomiti. Tudi g. Malasek na Grmu ni posebno zadovoljen z letošnjimi poskusi, pa priporoča svojo za zeleno krmo. Toda tudi za to ni porabna ta vrsta, ker ima pretrdo steblo. V Ameriki jo res gojijo za krmo, ampak tedaj jo zgodaj pokosijo in ensilirajo, to je okisajo v jamah iz betona pa vedno zmešano s zeleno koruzo (potnikom). Pri nas pa nam detelja in lucerna vrže vendar več in boljše krme, nego nam jo more nuditi soja.

Potrebno je bilo, da se enkrat podrobneje opiše ta rastlina, ki igra v nekaterih delih naše zemlje res zelo važno vlogo za prehrano in krmo, ki pa ne more povsod uspevati. Vsled tega tudi ne moremo govoriti o njeni »bodočnosti« pri nas. Morda bo igrala kdaj kako vlogo v Makedoniji ali pa v Dalmaciji, če se bo izkazala proti suši, drugod se bo pa težko vdomačila. Priporočali bi tistim gospodom, ki hočejo to rastlino propagirati, naj se prej natančno pouče o njenih lastnostih in pogojih za uspevanje, predno začnejo naše kmetovalce pridobivati za njim še nepoznane rastline. Za take preizkuse so poklicane naše kmetijske šole, ki naj najprej doženejo, ali se sploh izplačajo preizkusi v velikem; potem pa pride šele najvažnejše vprašanje, ali more nova rastlina nadomestiti kako drugo že vdomačeno kulturo, oziroma nuditi večje ugodnosti nego druge rastline. Kmetovalcem pa svetujemo, naj predvsem vpoštevajo mnenje kmetijskih strokovnjakov in strokovnega časopisa, predno začnejo s kakimi novotarijami, ki prihajajo od drugih strani.

* * *

g Trboveljska družba. Iz dunajske »Die Börse« posnemamo, da je porast delnic te družbe na Dunaju povzročilo nakupovanje iz Pariza. Na borzi se govori, da se bo za zadnje poslovno leto razdelila dividenda 50 dinarjev. Da se bo to moglo izvršiti, je bilo na zadnjem občnem zboru te družbe sklenjeno zvišati nominalne delnice od 50 na 200 dinarjev, ne da bi bilo pri tem povečano število delnic. Komisija izvedencev pod vodstvom glavnega ravnatelja dr. Bellaka je ob udeležbi francoskih delničarjev te družbe pred kratkim pregledala podjetje v Jugoslaviji in se prepričala o ugodnem poslovanju. To je bil tudi vzrok naraščajočega zanimanja za delnice tega podjetja v inozemstvu.

g Vpisala se je v zadrugi register Nakupovalna in prodajna zadruga v Hrastniku, registrovana zadruga z omejeno zavezo.

g Seja upravnega odbora Narodne banke. V kratkem se vrši seja upravnega odbora Narodne banke. Na tej seji se bo obravnavalo tudi vprašanje obrestne mere v bančnem poslovanju.

g Plemenska živina iz Francije. Kakor poročajo iz Belgrada, je poljedelsko ministrstvo dobilo kredit v znesku 3 milijonov dinarjev za nakup plemenskih konj v Franciji.

g Zvišanje železniške tarife v Romuniji. Glavno ravnateljstvo romunskih železnic je sklenilo s prvim januarjem prihodnjega leta zvišati železniško tarifo za 25 odstotkov.

g Taksa za carinska plačila v Italiji od 3. do 9. nov. t. l. iznaša Lit 446 (Lit 100 osnovne carine in Lit 346 kot približne izmenjave). Povišek v zadnjih 14 dneh je 4 centesime ali Din 0.12.

g Zunanja trgovina sovjetske Rusije. V gospodarskem letu 1923—1924, ki je nehalo 1. oktobra t. l. je znašal uvoz v sovjetsko Rusijo 208 milijonov zlatih rubljev, izvoz iz Rusije pa 340 milijonov zlatih rubljev. Zunanja trgovina sovjetske Rusije dosega 21 odstot. predvojnega obsega. Iz gori navedenih podatkov je razvidna tudi aktivnost zunanje trgovine v znesku 132 milijonov zlatih rubljev. Največ se je izvažalo živil (57 odstot. vsega izvoza), potem pa sirovin in polfabrikatov (43 odstot.). Uvažajo se pa sirovine in polfabrikati (62 odstot. vsega uvoza). Največ uvoza prihaja iz Anglije (25 odstot.), iz Nemčije (22 odstot.) in iz Švedske (5 odstot.). Izvoz je šel največ v Anglijo (23 odstot.), potem pa v Nemčijo (13 odstot.).

g Tekstilni sindikat v Rusiji je imel leta 1924. 27 krajevnih sekcij, v posameznih gubernijah 40 podružnic, 4 velike zaloge v Moskvi in lastna skladišča v večjih mestih unije. Sledeči podatki, ki so bili pred kratkim objavljeni, nam kažejo promet sindikata v letu 1923-24: okt.-december prodaja v provinci 18.4, prodaja v Moskvi 9.6, skupaj 28; jan.-marc 36.5, 14.4, 50.9; apr.-junij 54.9, 20.4, 75.3; julij-september 78.—, 21.8, 99.8; skupaj 187.8, 66.2, 254.—. Številke značijo prodajo v milijonih zlatih rubljev. Pripomniti je treba, da ta sindikat kot trgovski center tekstilnih tovarn ni bil v stanu zadostiti potrebam povpraševanja. Ruska tekstilna industrija je pred vojno izdelala ca. 28 aršinov (aršin je 71 cm) bombažastega blaga na posameznega prebivalca Rusije. Današnji sindikat pa izdelala na posameznika samo 13 aršinov.

g Financiranje kovinarstva v Rusiji. Državna gospodarska komisija (gospplan) je dovolila državnemu kovinarstvu za prihodnje leto 34 milijonov rubljev kredita, ki bo porazdeljen sledeče: 13.6 milijonov za povečanje osnovne glavnice, 6.7 mil. za sanacijo izgub, 2.9 mil. za povišanje obratne glavnice, 3 mil. za konstrukcijo avtomobilov, 1.6 mil. za izdelavo motornih plugov, 0.4 mil. za izdelavo pletilnih strojev, 3.8 mil. za vzdrževanje podjetij in 2 mil. rubljev za rezervo. Izven programa se je dovolilo še 4 mil. rubljev za zgradbo delavskih hiš. Poleg tega bo razpolagalo kovinarstvo v l. 1925 še z 70 mil. bančnega kredita.

g Ruski sladkorni trust. Glavni svet za narodno gospodarstvo je odobril proračunsko bilanco »Saharotrusta« za l. 1924-25, ki določa stroške na 328 milijonov in dohodke na 309 mil. rubljev. Upoštevajoč zaostala plačila bo zaključil »Saharotrust« bilanco z 11.7 mil. rubljev deficita, ki se mora kriti z bančnim kreditom. Neuspeh tiči v slabi letini letošnje sladkorne pese, kar je znižalo produkcijo sladkornih tovarn za ca 4 mil. pudov (pud je 16.36 kg). V posebno težki situaciji se bo nahajal trust v prvem semestru gornjega proračunskega leta s 16 milijonskim deficitom vsled nakupa sladkorne pese in finansiranja sladkornih tovarn. S 1. oktobrom so znašali dolgoviti trusta 6 mil. rubljev. Celotna produkcija sladkorne industrije je kalkulirana s 26 milijonov pudov za l. 1924 in s 40 milijonov pudov sladkorja za l. 1925.

g Koliko je Evropa dolžna Ameriki. Kakor poroča »L'Informateur« iz Newyorka, je bila dne 15. maja t. l. Evropa dolžna Ameriki ogromno svoto 11889 milijonov dolarjev.

g Produkcija avtomobilov na svetu. Letno produkcijo avtomobilov cenijo v severnoameriških Združenih državah na 2—3 milijone voz, v Franciji na 100.000—150.000, v Angliji na 100.000 voz, v Italiji na 50.000—60.000 in v Nemčiji na 30.000—40.000 voz.

Tržno poročilo.

Tržne cene v Mariboru dne 1. novembra 1924. 1 kg govejega mesa I. Din 25—27, II. 23—24, III. 21.50, jezik sveži kg 25, vampov kg 10, pljuča kg 8—10, ledvice 25—26, gobec 10, močgani 27.50, parklji 4.50, vime 12.50, loj 15 do 20. Teletina: teletina I. Din 27.50—30, II. 24—35, jetra kg 25, pljuča 20—25. Svinjina prašičje meso 1 kg 25—40, salo 35—39. Drobica koštrunovo meso 20. Klobase: 1 kg krakovskih klobas 50, debrecinskih 32.50—42, brunšviških 27.30, pariških 33—35, posebnih 33—35, safalad 30, hrenovk 32 kranjskih 45 do 50, 1 kom. prekajenih 6—9, 1 kg mesenega

sira 33—35, pritisnjene klobase 80—85. Konjsko meso: 1 kg I. 12—15, II. 8—10. Kože: 1 kom. konjske kože Din 127—200, 1 kg goveje kože 15—17.50, teletje kože 25—25.50, svinjske kože 7—10, gorenjega usnja 100—150, podplatov 80—120. Perutnina: 1 piščanec majhen 17.50—20, piščanec večji 20—40, kokoš 37.50—40, raca 45—55, gos 50—80, puran 100, zajec domač, majhen 10—15, večji 40—70. — Mleko, maslo, sir, jajca: 1 liter mleka 3—3.50, smetane 16, surovega masla 38—48, masla kuhane 54, 1 kg eimentalskega sira 125, pol-eimentalskega 80, trapistnega 30—35, grojskega 40, tilskega 40, parmezana 125, 1 kos sirčka 5—10, 1 jajce 2—2.50. — Kruh: 1 kg belega kruha 6.50, črnega 5.50, 1 žemlja 4 do 4.50 dkg 0.50. — Sadje: 1 kg jabolka I. 6, II. 2—3, III. 1.25, posušenih 8—12, kostanja surovega 2—2.50, pečenega 6, hrušek I. 12, II. 8, III. 5, 1 kom. limone 0.75—1.50, 1 kg rozin 8—14, fig 10—16, dateljni 30—80, mandeljev 60, orehov 7—9, orehov luščenih 40 do 50. — Specerijsko blago: 1 kg kave I. 70 do 80, II. 45—60, pražene I. 80—100, pražene II. 55—70, soli 3.50—4, popra celega 35—45, zmeltega 40—50, paprike 75—120, testenin 11—22, sladkorja v prahu 17.50, v kristalu 15, v kockah 17, kvasa 35, škroba pšeničnega 20, riževga 25—30, riža 7—12, 1 l kisa navadnega 2, vinskega 3—8, olja namiznega 14 do 30, bučnega 32—35, špirita denat. 14—15, mila 8.50—10. Mlevski izdelki: 1 kg pšenične moke št. 0 6.75, št. 1 6.50, št. 2 6.25, št. 5 5.75, št. 6 5, št. 7 4, prosene kaše 7, ječmenja 7 do 13, otrobov 1.50—3, koruzne moke 4, koruznega zdroba 5—6, pšeničnega zdroba 7.50—8, ajdove moke št. 1 7—8, št. 2 6—7, 1 l kaše 7—8, 1 kg ržene kave 9—15, ciklorije 25. — Krma: 1 q sladkega sena 60—75, otave 50, ovsene slame 50. — Kurivo: 1 kub. m trdih drv 175—200, mehkih 150—175, 1 q premoga trboveljskega 42—50, velenjskega 27—30, 1 kg oglja 1.50—2, koksa 1—2, 1 l petroleja 7, bencina 18, 1 kg karbida 6.50, sveč 20. — Zelenjava: 1 kg salate glavne 0.25—1, endivije 0.25—1, 1 glava zelja zgodnjega 0.50—3, poznejega 0.50—3, 1 kom. karfirole 2.25—30.

Cene ameriški masti so se v zadnjih dneh nekoliko omilile. Danes notira: velik sod dol. 41.20 ali Din 28.84, mali sod dol. 41.45 ali Din 29.02, zaboji s 25 kg dol. 41.60 ali Din 29.12, zaboji s 25 kg z zavrtki po pol kg dol. 41.90 ali Din 29.33. Te cene se razumejo pri odjemu najmanj 2500 kg, dinarske cene so za kg; dolar pa je računat na bančno provizijo za nabavo devize po Din 70. Ker so se sedanje cene precej približale prvotnemu normalu, ki omogoča prednost nakupa te masti pred domačo maslo, se pričakuje v najbližjem času večji zaključki.

Dunajsko tržno poročilo. Na dunajski svinjski trg je bilo 4. t. m. pripeljanih 12182 kom. prašičev. Uvozilo se: Poljska 10061 komadov, Ogrska 863, Romunska 836, Jugoslavija 394. Cene: Ia špeharji 27.500 do 28.500 ak, srednje debeli 25.500—28.000, stare debele svinje 26—27.500, težke svinje 25—28.000, lažje svinje 23—26.000, angleške mesnate svinje 17—21.500. Vsled prekoračenega normala uvoženih pršutnikov posebno iz Poljske so cene mesnatim prašičem ogromno padle. Padec znaša do Din 4 pri kg žive teže. Pri špeharjih je razlika manjša, ki pa tudi dosega ca 1 Din pri kg. Naši izvozničarji v zadnjem času silno težijo o ogromnih izgubah, ki so jih imeli tekom preteklih treh tednov s komisijsko prodajo blaga na Dunaju. Kot se vidi, pošilja Poljska na Dunaj prašiče za vsako ceno, ker drugače si teh velikanskih tedenskih števil ne moremo razlagati.

Hmelj. Na nemškem tržišču v Nürnbergu poročajo dne 6. t. m., da se cene drže. Dovoženih je bilo tega dne 100 bal, prodanih pa 180 bal.

Borze.

Dne 7. novembra 1924.

DENAR.

Zagreb. Devize: Italija 2.9860—3.0060, (2.9920—3.0220), London 315.50 do 318.50 (315.90—318.90), Newyork 68.3750—69.3750 (68.50—69.50), Pariz 3.6050—3.6550 (3.5825 do 3.6325, Praga 2.0525—2.0825 (2.0530 do 2.0830), Dunaj 0.096—0.0986 (0.0968—0.0988), Curih 13.30—13.40, efekt. dolar 67.50—68.50.

Curih. Devize. Pešta 0.0069 (0.0068), Berlin 1.2350 (1.2350), Italija 22.45 (22.47), London 23.70 (23.71), Newyork 519 (518.70), Pariz 27.20 (27.05), Praga 15.45 (15.4750), Dunaj 0.007310 (0.007310), Bukarešt 2.90 (2.90), Sofija 3.75 (3.8250), Belgrad 7.50 (7.55).

Dunaj. Devize: Belgrad 1025, Kodan 12.280, London 324.000, Milan 3064, Newyork 70.985, Pariz 3722, Varšava 13.600. — Valute: dolarji 70.460, angleški funt 322.200, francoski frank 3695, lira 3040, dinar 1019, češkoslovaška krona 2100.

Praga. Devize: Lira 147.15, Zagreb 49.21, Pariz 178.24, London 155.05, Newyork 33.95.

VREDNOSTNI PAPIRI.

Ljubljana. 7-odstotno investicijsko posojilo iz leta 1921 63 (denar), 2 in pol odstotna državna renta za vojno škodo 111—114, Celjska posojilnica d. d., Celje 210 (zaklj. 210), Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana 215 do 225, Merkantilna banka, Kočevje 125—128, Prva hrvaška štedionica, Zagreb 916 (denar), Slavonska banka, Zagreb 80 (blago), Strojni tovarne in livarne, Ljubljana 130—147, Trboveljska premogokopna družba, Ljubljana 485 (blago), Združene papirnice Vevče 109—120, »Split«, anon. družba za cement Portland, Split 1416—1480, »Nihag«, d. d. za ind. i trg. drvom, Zagreb 68—85, 4 in pol odstotni zastavni listi Kranjske deželne banke 17.50 (blago), 4 in pol odstotne kom. zadolžnice Kranjske deželne banke 89 (blago).

Zagreb. Hrvatska Eskomptna banka, Zagreb 110, Hrv. slav. zem. hipot. banka, Zagreb 55.50—56, Jugoslavenska banka, Zagreb 104, Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana 211.50, Prva hrvaška štedionica, Zagreb 915—917.50, Slavonska banka, Zagreb 85—87, Dioničko društvo za eksploatacijo drva, Zagreb 90 do 92.50, Hrv. slav. d. d. za ind. šečera, Osijek 835—850, Našica 70, Guttman 690—700, Slavonija 73.50—74.50, Trboveljska premogokopna družba, tu 450—480, Vojna odškodnina 111.50, 7-odstotno drž. inv. posojilo 65.66.

Dunaj. Živnostenska banka 807.000, Alpine 375.000, Greinitz 136.000, Kranjska industrijska družba 740, Trboveljska družba 479, Hrvatska eskomptna banka 110.000, Avstrijske tvornice za dušik 170.000, Gutmann 405 tisoč, Mundus 835.000, Slavex 200.000, Slavonija 74.000.

BLAGO.

Ljubljana. Les: Orehovi bouls Ia, fco meja 1800. Hrastovi frizi, 6, 7, 8, 9, fco meja 1450—1500. Hrastovi železniški pragovi, fco meja, za komad 36, Trami 3-3, 3-4, 4-5, 5-7, 6-8, lepo blago, fco meja 400. Bukova drva, obrobenci, fco nakladalna postaja, 5 vag. 19 do 19 (zaklj. 19). Oglje vilano, izbrano (hrastovo, jagnjetovo, brezovo in bukovo), fco nakladalna postaja 87.50. — Zito in poljski pridelki: Pšenica domača, fco Ljubljana 385. Pšenica bačka, par. Ljubljana, na potu 430. Koruza bačka, par. Ljubljana, stara 335, Koruz bačka, par. Ljubljana, nova 210. Koruza bačka, par. Ljubljana, umetno sušena 275. Koruza nova, fco Mitrovica, gar., slov. postaja, 3 vag. 170—170 (zaklj. 170). Oves bački, par. Ljubljana 340. Laneno seme, par. Ljubljana 675. Pšenična moka bačka, št. 0 bas, fco Ljubljana 625. Pšenični otrobi, srednji, b-n, fco Ljubljana 210. — Stročnice, sadje: Fižol ribničan orig., fco Ljubljana 440. Fižol ribničan, očiščen, b-n, fco Postojna trans. 550. Fižol prepelčar, orig., fco Ljubljana 450. Fižol prepelčar, očiščen, b-n, fco Postojna trans. 580. Fižol mandalon, orig., fco Ljubljana 400. Fižol mandalon, očiščen, b-n, fco Postojna trans. 505. Fižol ruvari, orig., fco Ljubljana 410.

Novi Sad. Pšenica 360—370, koruza 165, oves 272—275, moka bazis »O« 565, otrobi 157 do 160, fižol 440. Pooložaj neizpremenjen.

Izpred sodišča.

Užaljena »Orjuna«. Na seji občinskega sveta ljubljanskega dne 10. aprila letos se je vršila razprava glede sokolskega Tabora in iz tega se je na galeriji razvila sem in tja precej ostra in pikra debata o »Orjuni« in njenem »delovanju«. Pri tej priliki je g. Fr. Radešček nekaterim Orjuncem zabrusil v obraz, da je »Orjuna« plačana pretepaška garda Pribeševičeva. Orjunci so to označbo potvrdili v »bando« in vložili proti Radeščeku tožbo zaradi razžuljenja časti. K prvi obravnavi je bila pozivnica k razpravi prepozno dostavljena. Zato je bila razprava preložena na dan 3. sept. t. l., katere se pa Radešček ni udeležil, ker je bil službeno zadržan, a njegov zastopnik sploh pozivnice ni dobil. Tako je bil Radešček kontumaciran in obsojen po § 493 na 300 dinarjev globe ali šest dni zapora. V utemeljevanju obsodbe se je navajalo, da so posamezni člani Orjune res pretepači, ne

Bujni, svilaški lasje,
po rednem umivanju glave z

„Elida“ Shampooom!

more pa zato odgovarjati društvu. Proti tej razsodbi je obtoženec zagovornik dr. Natlačen vložil vzkliki radi izreka krivde in kazni.

Pri večerajšnji vzklicni obravnavi pred vzklicnim senatom deželnega sodišča je dr. Natlačen izvajal sledeče: Ker sodišče ni poslalo h glavni razpravi meni kot zastopniku obtoženca nobenega vabila, moj klient tudi ni bil navzoč, dasi je dobil vabilo, a se je zanesel na svojega zagovornika, mu je bila odvzeta možnost zagovora pri glavni razpravi, pri kateri se je imela izreči razsodba. Postopanje prvega sodišča vsled tega ne odgovarja načelom veljavnega kazenskopravnega reda, ki v svojem bistvu hoče ravno tako varovati možnost zagovora. Nič na pa je ta razsodba tudi radi tega, ker je izrečena na temelju obtožbe, katere ni vložil upravičeni obtožitelj. Kot zasebni tožitelj nastopa v predmetni zadevi oblastni odbor »Orjune« v Ljubljani, zastopan po tačasnem predsedniku in tajniku. Po § 492. k. z. imajo sicer poleg fizičnih oseb pravico tožiti radi prestopka zoper varnost časti tudi postavno priznana društva. Oblastni odbor »Orjune« pa ni niti fizična oseba niti samostojno društvo v smislu § 492 k. z., ker mu manjkajo vsi potrebni znaki samostojnega pravnega subjekta ali juridične osebe. Oblastni odbor »Orjune« je samo organ »Orjune«, ki sam na

sebi sploh ne more nastopati v procesu, ker ne tvori nikakega samostojnega subjekta, niti fizičnega niti pravnega in ne more imeti kot tak niti pravice niti dolžnosti in tudi ne more biti subjekt pravice preganjanja krivcev v smislu § 492 k. z. in torej tudi ne objekt žalitev. Prvo sodišče je utemeljilo svojo sodbo z razlogi, v katerih pravi, da sta na pooblastilo, ki je priloženo zasebni obtožbi podpisana predsednik in tajnik Orjune torej dve fizični osebi. Imenovana pa ne nastopata v lastnem imenu kot dve fizični osebi, marveč le kot zastopnika oblastnega odbora »Orjune«, ki pa nima potrebnih svojstev za zakonitega zasebnega obtožitelja. — Ti razlogi, da predsednik in tajnik zastopata društvo (v tožbi samo Oblastni odbor), pa so pravno pomotni in bi moralo sodišče vsled pomanjkanja zakonito upravičenega obtožitelja obtoženca v smislu § 259 k. z. p. r. oprostiti. — Sklepejem pa se tudi na ponudeni dokaz resnice za vse obdolžitve. Uveljavljam pa tudi še vedno, da je rabil obtoženec izraz »garda« in ne »banda« in ponudim za to tudi priče in vztrajam na ponujenem dokazu resnice, ki je naveden v pisanem predlogu. — Predlaga oprostitev tudi iz formalnih razlogov. Zastopnik tožiteljev dr. Knafljič je priznal, da so ta izvajanja res lepa, vendar

pa je precej skromno pripomnil, da ne bodo držala, ker sta »plačana pretepaška — garda ali banda« — končno identična izraza in na stvari ničesar ne spreminjata. Priznal pa je, da ima zasebna obtožba res Ahilovo peto in da je podpis le formalna, navidezna napaka, ki se da odpraviti in popraviti tudi ustmeno, kar s tem tudi popravila in predlaga zavrnitev vzklica. Dr. Natlačen je temu ugovarjal in je ugotavljal, da »Orjuna« v Ljubljani ne obstoji kot samostojno društvo in tvori le odsek, ki ne tvori za se juridične osebnosti.

Po daljšem posvetovanju je bila končno obravnava preložena na nedoločen čas, da se pri policijskem ravnanju ugotovi, če je ljubljanska Orjuna uradno prijavljena res kot samostojna organizacija.

Senatu je predsedoval viš. sod. svet. Mladič, vetanta sta bila sod. svet. Antloga in Keršič, udeleženo Orjuno je zastopal dr. Knafljič, obtoženca pa dr. Natlačen. Obravnava je trajala več kot dve uri. — O nadaljnjem poteku te zanimive orjunske pravde bomo svojačasno poročali.

Sicer je pa ta slučaj sam na sebi zelo zanimiv. V času, ko je Orjuna divjala, skoro ni minil dan, da ne bi se bili Orjunci pretepali, to se pravi druge ljudi so pretepli. Več slučajev je bilo tudi pri sodišču

ugotovljenih. Po vseh človeških pojmiš se imenujejo tisti, ki pretepajo, pretepači in če so organizirani pretepači, ki nekemu služijo, jih po ljudskem udomačenem izreku imenujejo pretepaška garda dotičnega. Garda sam po sebi sploh ni žaljiv izraz. Pri tem pa dejstvo, da se niso vsi Orjunaši pretepli, ne izključuje označbe pretepaštva, ker so Orjunaši organizacija in je vsa organizacija za dejanja ponavljajočih se pretepaških dejanj posameznikov odgovorna. Sodno je ugotovljeno, da se je pretepal celo predsednik Kranjec in njihovo glasilo je stalno grozilo s pretepom. Se huje! Z obseženjem in streljanjem! In ta organizacija se potem čuti užaljeno in gre iskat pred sodišče zadoščenja, ker se čuti — razžaljeno, ako ji kdo reče, da je pretepaška garda!

Darovi.

Bolniški blagajni mestnih uslužbencev v Ljubljani so darovali uradniki Mestne hranilnice ljubljanske 920 Din mesto venca na krsto pokojnega bivšega predsednika Mestne hranilnice g. Ub. pl. Trnkoczya.

Za božičnico za revne otroke je daroval 50 Din gosp. Josip Cotič, mesto venca na grob umrlega rojaka Janeza Štibilja.

Prodaj hišo

v Ljubljani s trg. lokalom, in kupim HIŠO z vrtno ali večjo vilo. Dopolne na upravo pod »Prometna cesta« 6976

POZORI!

Prvikrat v Ljubljani!

V kavarni »LEON« se dobe vsak dan od 4 zjutraj poleg dobre kapijice in prvovrstnega salonskega orkestra vedno sveži

ČEVAPČIČI

in RAZNICI. Polovico cenje, kot je bilo na vselej. Za mnogeletni obisk ljubiteljev čevapčičev se priporoča »Beogradčan«. 7014

Goriški MARONI

lep — se dobi po nizki ceni v DELIKATESNI in SPECERIJSKI TROVINI ANT. VERBIČ — LJUBLJANA.

POZOR!

Danes in jutri ter vsako SOBOTO in NEDELJO sveže domače KRVAVE in jetrne

KLOBASE

ter pristna doljenjska in štajerska vina nudi

JOŠKO JELAČIN

Doljenjska cesta.

Prostovoljna

JAVNA DRAŽBA.

V nedeljo, 9. t. m. ob 2. uri na strelišču pod Rožnikom bodo naprodaj razne gostiln. pohištvene, stoli, mize, glasovir.

KOMPANJONA

sprejme tovarna lesenih izdelkov. Je v obratu in ima stalna naročila. — Vprašanja na upravo lista pod »Zaupljiva naložitev« 6981. 6981

„SLOVENEK“

Dobro je vsikdar

naložen denar, ki

ga inserent izda

bolj razširjenem dnevniku.

Veliki ali

pa tudi v

priprosti

uspeh. Vsakomur torej, ki ima kaj naprodaj ali dobaviti,

ali pa misli kaj kupiti, je

„Slovenec“ za insercijo

ob vsaki priliki najbolj

je za vsakega trgovca in obrtnika najbolj primeren list za uspešno reklamo.

za oglas

v tem med na-

sim ljudstvom

po deželi naj-

bolj razširjenem dnevniku.

Vsak oglas, pa bodisi v

maihni obliki (najmanjši

prostor za enkrat samo 5D)

zagotovi oglaševalcu gotov

priporočljiv!

Kroj. pomočnik

mlad — išče dela, najraje na deželi. Naslov v upravi »Slovenec« pod štev. 7013.

KANARČKI

dobri pevec po 125 Din; samice po 25 Din; kletke po 25 Din in aparat na vodo za 250 Din naprodaj pri Ivanu Zagar, Poljanska cesta št. 2, priidije (levo). 7012

PIKOLO

se takoj sprejme. Poizve se v KAVARNI »LEON« — Ljubljana, Kolodvorska ulica 29.

Krojaški pomočnik

z izkušnjo z izvršnim uspehom išče dela. — Naslov pri upravi lista pod štev. 7015.

VAJENCA

za pekovo obri sprejem. Pogoji: hrana, stanovanje in pranje pri mojstru. Naslov v upravi pod štev. 7011.

Hiša naprodaj

v Ljubljani, Stari trg 20. — Resne ponudbe na M. Umek, Ljubljana, Jadranska banka. Posredovalci izključeni.

Reklama ima vedno uspeh!

TRGOVSKA BANKA D. D. - LJUBLJANA

Dunajska cesta 4 - (v lastni stavbi)

PODRUŽNICE:

Maribor, Kamnik
Novomesto, Ptuj
Rakek, Konjice
Slovenjgradec
Slovenska Bistrica

KAPITAL IN REZERVE DIN 19.000.000—

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Brzjavlj: Trgovska

Telefoni: 139, 146, 458

EKSPOZITURE:

Logatec
Prevalje

Jutranja zvezda.

Napisal H. Rider Haggard. Iz angleščine prevzel Peter M. Cernigoi.

(Dalje.)

16

Edini, ki je bil določen, da vzame veliko kraljico, je bil Amathel in nihče drugi. Tva je to vedela, ker ji je povedala Asti; samo iz strahu pred tem možem in iz ljubezni do Ramesa se je drznila storiti bogoskrunstvo in je poskusila priključiti Amena z neba. Vendar pa faraon doslej še ni bil govoril z njo o Amathelu in ga doslej tudi še ni bila videla. Pravili so, da je bil preoblečen pri njenem kronanju, zakaj ta ponosni princ je izjavljal, da bi se nikoli ne obvezal, in naj je stokrat egipčanska kraljica, vzeti jo za ženo in kraljevsko soprogo, če mu ni všeč; zato da jo mora videti, preden jo zasnubi.

Ko pa jo je videl v vsej njeni ljubeznivosti in veličastvu, je izjavil, da je zadovoljen, kar pa je bilo samo pol resnice, zakaj dejanski mu je bila razplamenila vso južnjaško kri in ničesar si ni bolj želel, kot da mu postane žena.

Za večer, ki je bil določen, da se Amathel sestane s svojo domenjeno nevesto, so pripravili slovesnost, ki je bila mnogo bogatejša nego katerakoli prejšnja. Ko je Tva vstopila v veliko, nepokrito dvorano, vso razsvetljeno s stotinami bakel, in ko je zagledala množice ljudi pri mizah, se je napravila nevedno in je vprašala faraona, svojega očeta, kdo je gost, ki ga sprejemajo s takim sijajem, bolj vrednim boga nego človeka.

»Hči moja,« je odgovoril stari vladar nemirno, »nihče drugi ni, kot princ iz Keša, ki ga v njegovi deželi po božje častijo, kakor častijo nas tukaj v Egiptu, in ki je ali bo dejanski eden največjih kraljev.«

»Keš« je odgovorila. »Mislim sem, da si mi lastimo pravico do te zemlje.«

»Nekoč je bila naša, hči,« je rekel oče in je vzdihnil, »ali bolje, kralji iz Keša so bili hkrati kralji v Egiptu, toda njih rodovina je izgubila prestol, preden ga je moj praded zasedel, in sedaj so preostali le še trije potomci njihove krvi, Mermes, kapitan Amenove straže, Asti, prerokinja in duhovnica, njegova žena, tvoja rednica in dvorna gospa, ter mladi grof Rames, vojak v naši sredi, ki se je s teboj kot deček igral in te je, kakor se morda spominjaš, ročil svetega krokodila.«

»Da, spominjam se,« je dejala Tva. »Pa zakaj ni potem Mermes kralj v Kešu?«

Ker je ljudstvo mesta Napate izbralo drugo kraljevsko rodovino, rodovino, ki ji je Amathel naslednik.«

»Torej naslednik po sili, oče, če kri kaj velja.«

»Ne govori tako, Tva,« je odvrnil faraon ostro, »zakaj potem bi tudi Mermes moral biti faraon namesto naju.«

Tua ni nič odgovorila; ko pa sta sedla na svoje zlate stole v pročelju dvorane, je vprašala brezskrbno:

»Ali je tudi princ iz Keša moj snubec, o faraon?«

»Kaj drugega naj bi bil, hči moja? Ali nisi tega vedela? Bodi sedaj prijazna z njim, zakaj odločeno je, da ga vzameš za moža. Pst, ne odgovarjaj! Prihaja.«

Ko je govoril, se je oglasil ropot divje godbe in na daljnem koncu velike dvorane se je pojavila četa sijajno oblečenih godcev, ki so trobili v piščalke, napravljene iz majhnih slonovih zob, tolkli po kovinastih cimbalah in ropotali po pozlačenih bobnih. Šli so nekaj časa po dvorani, se nato igranje ustavili, za njimi pa je prikorakala telesna straža dvajsetih velikanskih nubijskih vojakov, ki so nosili širokolista kopja in prečudne ščite iz kože nilskega

konja in so bili opravljeni v tunike in plašče iz leopardovega runa.

Nato se je pojavil princ iz Keša sam, nizek, čokat, širokopleč mladenič grobih potez v širokem obličju, z velikimi, okroglimi očmi. Opravljen je bil v slovesno obleko, na njem so visele težke zlate verige, spete z zaponkami iz sijajnega kamenja. Iz njegovih kodrastih, črnih las pa so rastla visoka mahljajoča nojeva peresa. Ob njem so stopali pahljači, vlečko njegovega dolgega plašča sta nosila dva črna in ostudna pritlikavca, dorasla moža, ki nista bila večja od dečka osmih let.

Z naglim pogledom je Tva premotrla moža, dokler je bil še daleč, od nog do glave in ga je koj sovražila, kakor ni doslej še nikogar. Nato je pogledala preko njegove glave, kar ji je bilo z višine, na kateri je stal njen prestol, lahko, in je videla, da je za njim prišla druga straža izbranih egipčanskih vojakov, katerim ni poveljeval nihče drugi nego mladi grof Rames, tovariš njene mladosti in brat po mleku, mož, ki ga je njeno srce ljubilo, preprosto opremljen z luskinastim bronzastim oklepom in ob boku noseč meč z zlatim ročajem, ki mu ga je bil faraon podaril. Ko je Tva opazila to visoko in plemenito postavo ter nežni obraz za surovim in nizkim etijopskim princem, je zardela, toda faraon, ki je to opazil, je mislil, kakor so mislili tudi drugi, da se je zgodilo le zato, ker je prvokrat zagledala tistega, ki je imel postati njen mož.

Zakaj, se je čudila Tva, so izbrali ravno Ramesa, da straži prince Amathela? Takoj si je odgovorila na to vprašanje. Zgodilo se je gotovo zato, da polaskajo Amathelovi ničemurnosti, toda ne po faraonovem ukazu, kateri se za take reči ni menil, marveč po ukazu kakega podkupljenega svetovavca ali dvorjana. Rames je bil starejši brat njegovega Amathela in po pravici bi on moral biti kralj v Kešu, kakor

bi moral biti tudi faraon v Egiptu; da ga torej ponižajo, so ga odločili, da streže Amathelu.

Razen tega so slutili, da mlada kraljica prijazno gleda grofa Ramesa, s katerim je skupaj rastle in ki je bil lep, kakor ona sama. Da ga torej ponižajo v njenih očeh, so mu ukazali, naj stopa v Amathelovem sprevodu in med slavnostjo varuje njegovo sveto osebo.

V trenutku je Tva vse razumela in je na tistem prisegla svojemu očetu Amenu, da bo prej ali slej plačala tistemu, ki je splel to sramoto, in ni več pozabila svoje obljube.

Tedaj je princ stopil po stopnicah do prestola in se je globoko poklonil pred faraonom in pred njo; morala sta tudi sama vstati in se pokloniti. Nato mu je faraon s kratkimi, izbranimi besedami izrekel dobrodošlico v Egiptu, obsipajoč ga z vsemi njegovimi naslovi in pomenljivo govoreč o starih vezeh, ki so družile njuna kraljestva in ki naj bi se, kakor iskreno želi, še bolj okrepile.

Ko je umolknil, se je ozrl na Tuo, katera bi kot kraljica tudi imela govoriti govor, ki so ji ga bili napisali. Dasi se je tega dobro zavedala, zakaj zavoj je ležal ob njej, ni vendar spregovorila besedice, marveč se je obrnila k svojim dvorjankam in je eno poprosila, naj ji prinese pahljačo.

Tako se je po premolku, ki se je zdel malo predolg, Amathel lotil svojega govora; naučil se je bil na pamet, zakaj odgovarjal je »prijaznim besedam iz ust božanske kraljice, pod katerimi je njegovo srce vzevelo, kakor vzevete puščava po dežju,« dasi kraljica ni nobene take besede izrekla. Tva je opazila, oziraje se preko svoje pahljače, kako se je Rames divje smehljaj, dočim so se nekateri velikaši, ki se niso mogli več premagovati, glasno nasmejali ter se sklonili, da skrijejo svojo razigranost.

MIZARSTVO

VALENTIN SLIBAR, STOB št. 10, p. Domžale — se priporoča za stavbena in pohištvna dela. — Velika zaloga mrtvaških kras (trug) od najfinije do najprosti. vrste po nizkih cenah. 6575

Zanesljiva starejša

MOŠKA MOČ

Išče za nekaj ur dnevno primerno službo, najraje v kakšni pisarni. Naslov v upravi »Slovenca« pod štev. 6979.

Sprejemim v stalno službo dobrega STOLARJA

ki je popolnoma vešč v izdelavi MEHANIČNIH STOLOV. Plača dobra, nastop takoj. Vpraša se pri upravi »Slovenca« pod štev. 6951.

HISA

lik predmestja Ljubljane, nova, enodružinska, s takojš. prostornim stanovanjem — ugodno naprodati. Pojasnila daje F. Jerko, Črnuče, Ježica

Trgovski učenec

pošten in priden, ki ima veselje do trgovine, se sprejme v trgovini meš. blaga. V. AVSEC — STICNA.

Dobra pisarn. MOČ

Išče mesta. Gre tudi kot občin. tajnik. Nastop lahko takoj. Ponudbe na upravo pod šifro »ZMOŽEN« 6992

MEBLOVANO SOBO

pri mirni stranki išče zakonski par brez otrok. Mož je potnik in je večji del odsoten. — Ponudbe na upravo pod šifro »Natalija« 6891.

KLAVIRJE

in HARMONIJE na obroke: Bösendorfer, Förster, Steinway etc. Vse instrumente za bleh- in štrah- godbo, strune in žice vseh vrst na debelo in drobno. ALFONZ BREZNIK, Ljubljana, Mestni trg 3 (pri magistratu). Najsposob. tvrdka Jugoslavije.

ČREVA!

Imam v zalogi vseh vrst čreva po različnih najnižjih cenah. — PRVO DOMACE PODJETJE v Ljubljani se priporoča vsem mesarjem in gostilničarjem.

Franc Zupan

črevar,

MESTNA KLAVNICA.

KROJE

po najnovejši modi, poljubne, za dame in gospode, razpošilja Alojz Knafelj, strok. učitelj za krojaštvo, Križevniška ulica št. 2. 6961

Tone Malgai

pleskar in ličar, sobo in črkošnik, Delavnice: Kolodvorska ul. 6, Zg. Šiška 121.

Naročila se sprejemajo Kolodvorska ul. 6.

P. n.

šivile gospodnje

opozarjamo, da so zopet dospeli najboljši šivalni stroji in kolesa

„GRITZER“

v vseh OPREMAH za rodbinsko in obrtno rabo. Istotam vseh vrst čevljarjski stroji „Adler“ kakor: cilindri, levorotni in krojaški.

Pouk v vezanju ter krpanju perila in nogavic (šitolanje) brezplačno edino le pri:

Jos. Petelinc, Ljubljana blizu Prešernovega spomenika ob vodi. Popravila sprejemajo.

Zglati naj se Marija Skutnik

doma blizu Maribora — v neki zelo važni zadevi na naslov: UPRAVA »NASEGA DOMA«, 261, E. 10 St., NEW YORK, N. Y.

GOSPODIČNA

pridna in poštena, z dobri mi sprječevali, išče službo PRODAJALKE v manufakturni ali specerijski trgovini. Naslov v upravi pod 6964.

pristna volodran ribja masi

D. Zelnar, Ljubljana, Mirja 4.

ČREVA

vseh vrst, kakor vsako leto po najugodnejši ceni vedno na zalogi. Ravnotam se kupuje surovi in stopljeni loj in se plača po najvišji dnevni ceni. Jos. Bergman, Ljubljana, Poljanska cesta št. 85.

25. leto obstoja tvrdke!**MLAD PES**

volčje pasme, naprodati. — JERA ZIDAN, Podmolnik, Spod. Hrušica. 7000

NE ZAMUDITE**UGODNE PRILIKE!**

Radi opustitve trgovine se prodaja vse manufakturno blago pri tvrdki JOS. BE-DRAC, Aleksandrova 12, po vsakih sprejemljivih cenah. — Velika izbira modnega blaga, križastega in črtnastega za kostume in krila, posebno nizke cene v angleških šifonih in platnu za rjuhe. Posebna nakupna prilika za p. n. drž. in privatne uradnike. 6770

Lep krompir

prodaja na drobno po Din 1.30 tvrdka

A. VOLK

Resljeva cesta št. 24.

KOŽUH

lep, nov, naprodati. — Naslov v upravi pod številko 6997.

Zastopstva

resnih tvrdk, ki hočejo izdati svoje izdelke (vseh vrst) v Italijo, prevzame slovenski podjetje v Rimu, ki razpolaga s prvovrstnimi referencami ter lastnim skladiščem za les in drugo. — Pošljite ponudbe naravnost na naslov: UNI-ONE INTERNAZIONALI TRASPORTI, VIA CAGLIARI 44, ROMA. 6370

Za mnogobrojne izraze sožalja ob smrti naše predrage mamice, ozir. tašče in babice, gospe

ANE ZANIER

roj. Janič

se vsestransko najtopleje zahvaljujemo. Posebej se še zahvalimo prečastiti duhovščini ter slavnemu učitelstvu s šolsko mladino in požarnim brambam za spremstvo, pevskega odseka tukajšnjega »Sokola« za prečastitvi žalostinki, g. dr. Franc Vidicu iz Ljubljane za v srce segajoči nagrobni govor, vsem darovalcem krasnih vencev ter sploh vsem, ki so nepozabno rajnko spemili v tako velikem številu na njeni zadnji poti.

Sv. Pavel pri Preboldu, 5. novembra 1924.

ZALUJOČI OSTALI.

Vabilo na XXI. redni občni zbor

»Hranilnice in posojilnice v Leskovicah, r. z. z. n. z.

ki se bo vršil dne 23. nov. 1924 ob pol 3 popoldne v Leskovicah št. 1 s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo načelnika; 2. potrjenje računov za leta 1918 do incl. 1923; 3. volitev načelnika; 4. volitev nadzorstva; 5. sprememba pravil; 6. poročilo o izvršeni reviziji; 7. slučajnosti. ODBOR.

Najboljše manufakturno blago se dobi pri tvrdki

I. N. Šoštarich

Maribor, Aleksandrova cesta št. 13.

Telefon št. 222.

Trgovina z modnim, manufakturnim, suknenim in platnenim blagom, perilom, konfekcijo in pleteninami.

Na debelo in drobno.

RAZGLAS.

Občina LJUTOMER ima naprodati okrog 72 hektolitrov izvrstnega novega VINA lastnega pridelka. — Vino se prodaja na javni dražbi v LJUTOMERU 19. novembra t. l. dopoldne.

ZUPANSTVO.

Dr. R. Neubauer

šef-zdravnik državnega zdravilišča

za bolne na pljučih.

Golnik pri Kočah na Gorenjskem. — Ordinira od 1. novembra dalje vsak dan, izvenredno, od 11. do 13. ure, ob nedeljah in praznikih od 9. — 13. ure.

NAZNANILO.

»Lipa«, zadruga mizarjev z o. z. — št. Vid nad Ljubljano — naznanja slavnemu občinstvu, da je otvorila svojo zalogo pohištva.

Zaloga se nahaja v TOV. POSLOPU v št. VIDU. — Ima v zalogi vse vrste SPALNIC — JEDILNIC — KUHINJSKIH OPRAV — OPRAVE ZA SALONE — GOSPOSKE SOBE — PISARNE itd. ter TAPETNISKEGA BLAGA od najtinejših do najnavadnejših vrst. — Sprejema tudi vsa STAVBENA DELA in OPREME za PISARNE — hotele, cerkve, šole itd.

ZALOGA se lahko ogleda tudi v nedeljah in praznikih.

Delo zajamčeno solidno — cene brezkonkurenčne — postrežba točna!

Se priporoča za cenjena naročila in mnogobrojni obiski

»Lipa«, z. z. o. z.

Jugometalija

Ljubljana, Kolodvorska ul. 18

Izvršuje vsakovrstna naročila za kleparstvo vodovodno inštalacijo, kotlarstvo in ključavničarstvo. Vsa naročila se izvršijo točno in solidno.

Telefon 720.

Montaža toplodarov.

Odprava potnikov iz domače luke Split v Južno Ameriko

Cosulich Linija

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo:

J. G. Drašković, Zagreb

Telefon 24/98

Cesta „B“ št. 3

namazan v Južno Ameriko (Rio de Janeiro, Santos, Buenos Aires) namenjenim potnikom odhod svojega velikega, modernega, preokceanskega parnika

„BELVEDERE“

na dan 4. decembra t. l. iz Splitske luke (Dalmacija)

Urejenost moderna. Ima 2 vijaka in oljno kurjavo. Potnikom so na razpolago vsi deli parnika, ker ne vsebuje I. in II. razreda; ima pa izboljšani ekonomski III. razred, III. kabinski razred in medkrovoje. V vsakem razredu je obednica, kadilnica in shajališče v modernih dvoranah. Potniki imajo priliko, ukrcati se v domači luki, ogniti se mučnemu prekladanju na evropskih tujedržavnih železnikah in se lahko posluževati svojega materinskega jezika.

ZA NAROČILA IN VSA DRUGA NAVODILA SE JE OBRNITI

na središnico (naslov zgoraj) in na filijale: BEOGRAD, Balkanska ulica 25; VELIKI BEČKEREK, Kralja Petra trg 4; ali na podzastopstva: SUŠAK, Karolinska cesta 161, J. Gj. Ivošević; SIBENIK, Josip Jadrnija; SPLIT, Franjo Kukuljić, Diodorijanova obala 2; GRUZ, Ivo Lovričević; METKOVIĆ, Nikica Carević.

ZASTOPSTVO ZA SLOVENIJO:

SIMON KMETEC — Ljubljana, Kolodvorska ulica št. 30.

Royal Mail Line

Kr. angleška poštno-parobrodna linija.

General. zastopstvo za kraljevino SHS:

Zagreb

Trg I. štev. 17.

Redni potniški promet

Hamburg—Cherbourg—Southampton v

Novi jork in Kanado

Cherbourg—Liverpool—Southampton v

Južno Ameriko

Rio de Janeiro, Santos, Montevideo, Buenos Aires, San Paolo.

Odprava potnikov 1, 2, 3. razreda. — Kabine 3. raz. z 2 in 4 posteljami

Udobnost — Sigurnost — Brzina

Podzastopstva:

Beograd, Karagijerjeva ulica 91. — Ljubljana, Kolodvorska 26. — Vel. Bečkererek, Kralja Aleksandra 4.

Brzjavni naslov za vsa gornja podzastopstva »ROYALMAILPAC«.

Za Bosno, Hercegovino, Dalmacijo in Crno goro:

Srpska Prometna banka v Sarajevu in Gražu.

Naslov za brzjavke: Prometna banka.

Dopisovanje v vseh jezikih.

Pozor! Pohištvo Pozor!

PO ZNIZANI CENI se prodaja: moderne spalnice, jedilnice, kuhinje, pisalne mize američanskega sistema in drugo pohištvo. Sprejemajo se naročila — ANDREJ KREGAR, strojno mizarstvo, Vižmarje — št. Vid nad Ljubljano. — Zaloga nasproti postaje Vižmarje. 2850

Aleks.

Gjud ml.

LJUBLJANA,

Kongresni trg št. 6

Higijeno urejeni moderni damski česalni salon.

Zaloga šivilje specialiteta za dame: Kamfor krema kraljice Marije.

Specialiteta: Lasni obročki in vsa lasna dela.

Odprto: od 8. do 12. ure in od 12. do 7. ure, ob sobotah do 8. ure zvečer.

b.

Najboljša reklama so inserati v „Slovincu“

medicinsko norveško,

sveže na zalogi

Drogerija Anton

Kanc sinova,

Zidovska ulica 1.

Zadružna Gospodarska banka d. d.

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 10

(v lastni palači vis a vis hotela „Union“). Telefon št. 57 in 470.

Račun pošto čekovnega urada za Slovenijo št. 11.945, v Zagrebu št. 30.080.

Podružnice: CELJE, DJAKOVO, MARIBOR, NOVI SAD, SARAJEVO, SOMBOR, SPLIT, SIBENIK.

Ekspozitura: BLEJ.

Kapital in rezerve skupno nad Din 15.000.000.—.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, daje v najem jelekne shrambe za vrednote, kupuje in prodaja kar najboljše tuje valute in devize, sprejema vloge na tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji.

Pooblaščen prodajalec srečk Drž. razr. loterije.